

Bilag 1

Korrektioner og bemærkninger til budgetforslag 2016

Augustindstilling til budgetforslag 2016

1. Budgetforslag 2016 – forudsætninger og overblik	4
1.1. Budgetforslagets forudsætninger (skatteprocent m.v.)	4
1.2. Ændrede skøn for pris- og lønudvikling	4
1.3. P/L manko	4
1.4. Merudgifter pga. del-aftale på døgnområdet.....	5
1.5. Samlede udgifter	6
1.6. Serviceramme i budgetforslaget for 2016	6
1.7. Bruttoanlæg i budgetforslaget for 2016	7
1.8. Puljer under Økonomiudvalget	7
1.8.1. Service	8
1.8.2. Anlæg	10
1.8.3. Overførsler mv.	12
2. Udvalgenes serviceudgifter i budgetforslag 2015	14
2.1. Serviceudgifter fordelt på udvalg	14
2.2. DUT-pulje vedrørende serviceudgifter	14
2.3. Økonomiske konsekvenser af Overenskomst 2015	15
2.4. Fællesordninger og kommunens fællessystemer	18
2.5. Effektiviseringsstrategi 2016	18
2.6. Moderniseringsaftalen.....	21
2.7. Opfølgning på analyse på befordringsområdet	21
2.8. Administrationsbidrag til Udbetaling Danmark (UDK)	21
2.9. Salgsreservationsleje	23
2.10. Ændring af huslejemodel og vedligeholdelsesbidrag.....	23
2.11. Bevillinger der udløber.....	24
2.12. Ændringer vedrørende Økonomiudvalget	24
2.12.1. Movia.....	24
2.12.2. Etablering af Hovedstadens Beredskab I/S.....	25
2.12.3. Tjenestemandspensioner	27
2.12.4. Opsplitning af bevillinger til Københavns Ejendomme og Byggeri København	27
2.13. Ændringer vedrørende Teknik- og Miljøudvalget.....	28
2.13.1. Opdatering af model for indtægtsniveau på betalingsparkeringsområdet	28
2.13.2. Byfornyelsesejendomme.....	28
2.13.3. Tilskudsdeklarationsmidler.....	28
2.14. Ændringer vedrørende Socialudvalget og Sundheds- og Omsorgsudvalget	28
2.14.1. Omlægning af ældremilliarden	28
2.15. Budgetanalyser mv.	29
2.15.1. Socioøkonomi og demografimodeller på socialområdet	29

2.15.2.	Evaluering af kompensation til skæv DUT i budget 2015	31
3.	Udvalgenes anlægsudgifter i budgetforslag 2015	33
3.1.	Anlægsudgifter fordelt på udvalg	33
4.	Udvalgenes overførsler mv. i budgetforslag 2016.....	34
4.1.	Overførsler mv. fordelt på udvalg.....	34
4.2.	DUT-pulje vedrørende overførsler mv.	34
4.3.	Nyt niveau for særligt dyre enkeltsager	35
4.4.	Aktivitetsbestemt medfinansiering af sundhedsvæsnet	36
4.5.	Ændringer under Økonomiudvalget.....	36
4.5.1.	Beskæftigelsestilskud	36
4.5.2.	Pulje til merudgifter for forsikrede ledige.	37
4.6.	Ændringer under Beskæftigelses- og Integrationsudvalget	37
4.6.1.	Ændret skøn for efterspørgselsstyrede overførsler.....	37
4.7.	Ændringer under Socialudvalget.....	38
5.	Finansposter.....	39
5.1.	Budgettering af finansposter	39
5.2.	Finansposter	39
5.3.	Skatter	40
5.4.	Tilskud og udligning	41
5.5.	Renter	43
5.6.	Balanceforskydninger	43
5.7.	Halvårsregnskab for 2015	44
5.8.	Budgetlægning og -opfølgning vedr. tilbagebetaling af refusion af købsmoms.....	45
6.	Budgettemaer mv.	46
6.1.	Budgettemaer	46
6.2.	End to end processer på det administrative område.....	46
7.	Den videre budgetproces mv.	48
7.1.	Tidsplan.....	48
7.2.	Kommende sager med betydning for budget 2016	48
7.2.1.	Indstilling ”Tekniske ændringsforslag til budget 2016” (TÆF)	48
7.2.2.	Indstilling vedrørende valg af selvbudgettering eller statsgaranti.....	49
7.3.	Ejendomsskatter	49
7.4.	Social særtilskudspulje.....	49
7.5.	Ekstraordinært integrationstilskud	49
7.6.	Overløb fra budget 2015, overførselssagen 2014-15 samt ØU/BR-beslutninger	50

1. Budgetforslag 2016 – forudsætninger og overblik

1.1. Budgetforslagets forudsætninger (skatteprocent m.v.)

Budgetforslaget for 2016 bygger på følgende forudsætninger:

- En uændret skatteprocent på 23,8 pct.
- En uændret grundskyldspromille på 34
- En uændret dækningsafgiftspromille på forretningsejendomme på 9,8
- Gældsafdrag på 202 mio. kr.
- Statstilskud og udligning i overensstemmelse med økonomiaftalen mellem KL og regeringen, herunder er det betingede bloktilskud indarbejdet, da det forudsættes, at aftalen overholdes.

1.2. Ændrede skøn for pris- og lønudvikling

Efter indgåelsen af økonomiaftalen med regeringen offentliggjorde KL nye skøn for pris- og lønudviklingen. Kommunens samlede budget er blevet reguleret som følge af de ændrede skøn. Da aftalen mellem KL og regeringen som følge af folketingsvalget i år blev indgået senere end normalt, er de nye skøn ikke indarbejdet på de enkelte udvalg. I stedet er konsekvenserne af de nye skøn for pris- og lønudviklingen lagt i puljer under Økonomiudvalget, som udmøntes med tekniske ændringsforslag til budgettet. Se nærmere i afsnit 1.8. De nye skøn fremgår i tabellen nedenfor.

Tablet. Nye og gamle p/l-skøn

Område	Skøn frabudgetbidrag (maj) 2015-2016	Nye skøn der indarbejdes i budgetforslaget 2015-2016
Drifts p/l	2,00 pct.	1,60 pct.
Anlægs p/l	1,30 pct.	1,60 pct.
Satsregulering	1,50 pct.	1,40 pct.
P (priser)	1,89 pct.	1,67 pct.
L (løn)	2,00 pct.	1,64 pct.
Regional p/l*	1,70 pct.	1,70 pct.

*Da der endnu ikke er indgået aftale om regionernes økonomi for 2016, er regional p/l ikke ændret.

Herudover har KL ændret skønnet for pris- og lønudviklingen i 2015. Korrektionerne til budget 2016 som følge af disse nye skøn er ligeledes indarbejdet som puljer under Økonomiudvalget.

1.3. P/L manko

KL har fremskrevet Københavns Kommunes servicemåltal med den sammenvejede p/l-sats, hvorimod Københavns budgetrammer fremskrives med henholdsvis L og P efter arter. Da fremskrivningen med L og P i år er højere end den sammenvejede fremskrivning, nedjusteres udvalgenes budgetter i lighed med tidligere år med forskellen i fremskrivningerne. På den måde sikres det, at den tekniske fremskrivning ikke overstiger det, kommunens servicemåltal ændres med. Forskellen er i år på 4,2 mio. kr., som trækkes ud af udvalgenes budgetter efter samme fordeling, som anvendes ved effektiviseringer.

Tabel: Fordeling af P/L manko i budget 2016

Udvalg 1.000 kr., 2016 p/l	Fordeling af P/L manko
Beskæftigelses- og Integrationsudvalget	-136
Borgerrådgiveren	-2
Børne- og Ungdomsudvalget	-1.725
Kultur- og Fritidsudvalget	-257
Revisionen	-2
Socialudvalget	-914
Sundheds- og Omsorgsudvalget	-740
Teknik- og Miljøudvalget	-148
Økonomiudvalget	-318
I alt	-4.242

1.4. Merudgifter pga. del-aftale på døgnområdet

Del-aftalen på døgnområdet er markant dyrere end den ramme, der blev afsat i forbindelse med overenskomstaftalen for 2015. Merudgifter til døgnaftalen håndteres ved at omfordele en andel af kommunens fremskrivning af lønsum. I alt vil der ske en omfordeling fra kommunens forvaltninger til SUF og SOF på 10,4 mio. kr. i 2016 og 18,2 mio. kr. i 2017 og frem, jf. afsnit 2.3.

Tabel. Omfordeling mellem udvalg sfa. døgnaftalen i O.15

1.000 kr., 2016 p/l	Lønsum, Vedtaget Budget 2015	Nedjustering sfa. skævdeling og merudgifter til døgnaftalen		Omfordeling til SUD og SOU	
		2016	2017 og frem	2016	2017 og frem
Beskæftigelses- og Integrationsudvalget	513.769	-319	-557	-	-
Borgerrådgiveren	7.254	-4	-8	-	-
Børne- og Ungdomsudvalget	7.338.670	-4.552	-7.961	-	-
Kultur- og Fritidsudvalget	598.737	-371	-649	-	-
Revisionen	7.600	-5	-8	-	-
Socialudvalget	2.943.007	-1.825	-3.192	4.462	7.792
Sundheds- og Omsorgsudvalget	3.546.574	-2.200	-3.847	5.917	10.360
Teknik- og Miljøudvalget	865.374	-537	-939	-	-
Økonomiudvalget	913.003	-566	-990	-	-
I alt	16.733.989	-10.379	-18.152	10.379	18.152

1.5. Samlede udgifter

Tabel. Københavns Kommunes samlede udgifter i budgetforslag 2016

Mio. kr., 2016 p/l	Service	Nettoanlæg	Overførsler mv.	I alt
Nettoudgifter	23.944	4.506	10.755	39.205

Note: Jf. definitioner i kapitel 2, 3 og 4.

Københavns Kommunes nettoudgifter udgør i alt 39,2 mia. kr. fordelt med 23,9 mia. kr. til service, 4,5 mia. kr. til nettoanlæg og 10,8 mia. kr. til overførsler mv. Se kapitel 2-4 for en gennemgang af ændringer under de tre styringsområder. Samtlige korrektioner af budgetrammerne siden juniindstillingen fremgår af bilag 9.

1.6. Serviceramme i budgetforslaget for 2016

KL har opgjort Københavns Kommunes servicemåltal til 24.186 mio. kr. Det medfører nedenstående serviceramme for budget 2016, når de nye effektiviseringsforslag fra effektiviseringsstrategi 2016 indregnes.

Mio. kr., 2016 p/l	BF2016
Servicemåltal	24.186
Serviceudgifter i budgetforslag 2016	23.994
Effektiviseringer (ES2016)	-311
Kernedrift og aktiviteter der udløber	100
Serviceudgifter budget 2016	23.783
- Ikke finansieret service	
Servicebufferpulje	120
Serviceråderum op til måltal	283

Effektiviseringspotentialer

Det samlede effektiviseringspotentialer på service udgør 310,8 mio. kr., hvoraf de 69,4 mio. kr. er stigende profiler fra tidligere år og allerede er indarbejdet i udvalgenes budgetrammer, jf. afsnit 2.5. De nye effektiviseringsforslag på 241,4 mio. kr. i alt indgår i budgetforhandlingerne.

Servicebufferpulje

Inden for den opstillede serviceramme er der afsat en servicebufferpulje på 120 mio. kr. i budget 2016, der gør det muligt at overføre decentral opsparring mv. fra 2015 til 2016. Fra og med budget 2014 må generelle reserver på service maksimalt udgøre 1 pct. af de budgetterede nettoserviceudgifter i den enkelte kommune, jf. Social- og Indenrigsministeriets budget- og regnskabssystem for kommuner. I Københavns Kommune falder servicebufferpuljen og puljen til uforudsete udgifter – service ind under denne betegnelse. Da der er afsat 67,3 mio. kr. i puljen til uforudsete udgifter, vil de generelle reserver i alt udgøre 187,3 mio. kr., hvilket svarer til 0,8 pct. af nettoserviceudgifterne ved fuld udnyttelse af servicerammen. Københavns Kommune overholder dermed kravet.

Kernedrift og aktiviteter der udløber

Økonomiudvalget har en målsætning om, at der skal være mulighed for at anvende 100 mio. kr. til ny kernedrift samt bevillingsudløb i budgetforhandlingerne.

Serviceråderum

Ud over de 100 mio. kr. til kernerdrift og aktiviteter der udløber, udgør det resterende serviceråderum 283 mio. kr. Det bemærkes, at prioritering af midler til serviceudgifter har betydning for kommunens finansielle råderum. Anvendelse af serviceråderummet vil indebære en reduktion af det finansielle råderum og begrænser bl.a. kommunens manøvrerligheder på anlægssiden. Endelig bemærkes, at det i økonomiaftalen omprioriteringsbidrag på 1 pct. årligt vil udfordre Københavns serviceråderum og finansielle råderum, såfremt effektiviseringsniveauet fastholdes på det nuværende niveau.

1.7. Bruttoanlæg i budgetforslaget for 2016

Kommunerne er ikke underlagt en anlægssanktion i 2016, men KL og regeringen er enige om, at det aftalte niveau ikke skal overskrides, jf. økonomiaftalen:

”Kommunernes investeringer i 2016 udgør 16,6 mia. kr. Kommunerne foretager en gensidig koordinering af budgetterne med henblik på at sikre, at kommunernes budgetter er i overensstemmelse hermed.”

Det samlede kommunale niveau for bruttoanlægsudgifterne kendes endnu ikke, men Københavns Kommune har tidligere indmeldt et anlægsniveau for 2016 på 3,7 mia. kr. til KL i forbindelse med den faseopdelte budgetproces. Der kan i lighed med 2015 blive behov for at Københavns Kommune tilpasser anlægsområdet i budgetlægningen. Bruttoanlægsudgifterne udgør i budgetforslaget 4,9 mia. kr. i 2016, men der pågår pt. et arbejde med at foretage en realistisk periodisering af udvalgenes bruttoanlægsbudgetter. Det forventes på den baggrund, at bruttoanlægsudgifterne forud for budgetforhandlingerne vil være lavere end det indmeldte niveau.

Økonomiforvaltningen vil i lyset af koordineringen af anlægsudgifterne i regi af KL løbende vurdere, om der er behov for yderligere udskydelser af anlæg for at overholde kommunens andel af kommuneaftalen. Såfremt anlægsniveauet i 2016, efter der er indgået en budgetaftale, overskrider Københavns Kommunes andel af anlægsudgifterne i kommuneaftalen, bemyndiges Økonomiforvaltningen i lighed med tidligere år til at reperiodisere anlægsmidler, således at Københavns Kommune overholder sit niveau. Økonomiforvaltningen vil primo 2016 fremlægge en sag for Økonomiudvalget om styring af anlægsområdet i Københavns Kommune i 2016.

1.8. Puljer under Økonomiudvalget

I budgetforslaget for 2016 er der indarbejdet en række puljer, der skal udmøntes i indstillingen ”Tekniske ændringsforslag til budgetforslag 2016” (TÆF) eller i løbet af budgetåret 2016.

1.8.1. Service

Tabel. Puljer vedrørende service

1.000 kr., løbende p/l	Udmøntning	2016	2017	2018	2019
DUT pulje service	TÆF	18.614	13.672	10.113	10.315
Investeringspulje afsat til effektiviseringsstrategien, service	Budget 2016	40.000	0	0	0
Pulje vedrørende nyt niveau for indtægter fra betalingsparkering	TÆF	1.351	2.459	13.167	8.659
Pulje til overenskomstfornyelse*	Løbende	7.846	8.003	8.163	8.326
Puljen til uforudsete udgifter, service	Løbende	67.259	67.174	67.174	67.174
Pulje til Udbetaling Danmark*	TÆF	6.972	1.736	15.110	1.952
Salgsreservationsleje	TÆF	25.000	0	0	0
Salgsreservationsleje samlokalisering	TÆF	0	4.068	5.532	5.643
Puljer til driftsudgifter til endnu ikke færdiggjorte anlægsprojekter	Når anlæg står færdigt	40.283	64.709	73.111	78.801
Pulje til TÆF-korrektioner service	TÆF	-25.369	-3.721	-2.817	-3.545
I alt		181.956	158.100	189.553	177.325

*) Som følge af at ændringen af p/l først indarbejdes i de enkelte puljer i forbindelse med TÆF kan der være afvigelser mellem tallene i denne tabel og de øvrige afsnit i bilag 1, hvor udgifterne er angivet i opdateret p/l.

DUT pulje service

Ved lovændringer bliver kommunerne kompenseret af staten som følge af DUT-princippet. Hvert år lægges derfor en pulje i budgetforslaget til at håndtere konsekvensen af lovændringer. Puljen udgør 18,6 mio. kr. i 2016 og udmøntes med TÆF, jf. afsnit 2.2.

Investeringspulje, afsat til effektiviseringsstrategien

Der er afsat en pulje i 2016 til driftsinvesteringer på 40 mio. kr. til implementeringsudgifter vedrørende effektiviseringsstrategien for 2016. Puljen udmøntes med vedtagelsen af budgettet, jf. afsnit 2.5.

Pulje vedrørende nyt niveau for indtægter fra betalingsparkering

Indtægterne fra betalingsparkering justeres hvert år som følge af pris- og lønudviklingen, men da taksterne skal rundes til hele kr., følger pris- og lønudviklingen for indtægterne en anden beregningsmodel end resten af budgettet. Det medfører mindreindtægter på 1,4 mio. kr. i forhold til det forventede, jf. afsnit 2.13.1.

Pulje til overenskomstfornyelse

Der er afsat en varig pulje til eventuelle merudgifter vedrørende overenskomstfornyelse på i alt 7,8 mio. kr. under Økonomiudvalget. Puljen finansierer centrale elementer i aftalen om overenskomstfornyelse. Puljen er finansieret af overskydende ATP-midler og vil i forbindelse med TÆF blive forøget med 6,1 mio. kr. som følge af merudgifter til centrale puljer under KL, jf. afsnit 2.3.

Pulje til uforudsete udgifter

Puljen til uforudsete serviceudgifter i 2016 er fastholdt på 67,3 mio. kr. Puljen bliver udmøntet i løbet af budgetåret 2016.

Pulje til Udbetaling Danmark

Der er afsat en pulje på i alt 7,0 mio. kr. i 2016 til administrationsbidrag og IT-bidrag til Udbetaling Danmark, jf. afsnit 2.8. Puljen overføres til Kultur- og Fritidsudvalget med TÆF.

Pulje til salgsreservationsleje og pulje til salgsreservationsleje samlokalisering

Der er afsat en pulje til salgsreservationsleje på 25 mio. kr. i 2016. Puljen afsættes i henhold til principperne for salgsreservationsleje, som blev besluttet i forbindelse med budget 2014. Der er desuden afsat en pulje til salgsreservationsleje vedrørende samlokaliseringsscenen Ottiliavej. Puljen afsættes med henblik på kompensation af KEjd for manglende indtægter frem til salget af de ejendomme, der fraflyttes i forbindelse med samlokaliseringen. Begge puljer flyttes til en central pulje under Københavns Ejendomme på TÆF, jf. afsnit 2.9.

Puljer til driftsudgifter til endnu ikke færdiggjorte anlægsprojekter

Under Økonomiudvalget ligger en række puljer til driftsudgifter til endnu ikke færdiggjorte anlægsprojekter på 40,3 mio. kr. i 2016, stigende til 78,8 mio. kr. i 2019. Når anlægsprojekterne er færdiggjorte, overføres de tilsvarende driftsmidler i en sag om bevillingsmæssige ændringer. En oversigt over driftsudgifter til endnu ikke færdiggjorte anlægsprojekter fremgår af bilag 11.

Pulje til TÆF-korrektioner service

Som følge af den forsinkede indgåelse af Økonomaftale for 2016 mellem den nye regering og KL, har det ikke været muligt at indarbejde konsekvenserne af aftalen i forvaltningernes budgetter. Ændringerne er derfor placeret i centrale puljer under Økonomiudvalget, som udmøntes med TÆF. På serviceområdet drejer det sig om effekten af nye skøn for pris- og lønfremskrivningen på hhv. -79,3 mio. kr. og -4,2 mio. kr., jf. afsnit 1.2 og 1.3. Herudover er der afsat 58 mio. kr. årligt til annullering af Sundheds- og Omsorgsudvalgets og Socialudvalgets indtægtskrav fra Puljen til løft af ældreområdet ("ældremilliarden"). Det skyldes, at puljen fra 2016 overgår til bloktilskuddet, og finansieringen således ikke længere er direkte knyttet til udgifterne til de projekter, der hidtil har været finansieret af puljen.

Tabel. Pulje til TÆF-korrektioner

1.000 kr., løbende p/l	2016	2017	2018	2019
Ændring af p/l for service	-79.305	-58.574	-58.767	-60.614
P/l-manko	-4.242	-4.331	-4.417	-4.506
Annullering af SOU og SUD indtægtskrav vedr. ældremilliarden	58.177	59.184	60.367	61.575
I alt	-25.369	-3.721	-2.817	-3.545

1.8.2. Anlæg

Tabel. Puljer vedrørende anlæg

1.000 kr., løbende p/l	Udmøntning	2016	2017	2018	2019
Europaskole anlæg	Når anlægsindstilling behandles	0	0	7.977	0
Investeringspulje afsat til effektiviseringsstrategien, anlæg	Budget 2016	160.000	0	0	0
Oprensning af forurening mv. til daginstitution ved Sølund	Når anlægsindstilling behandles	0	0	20.790	0
Pulje til ekstraordinære udgifter til anlæg af daginstitutioner besluttet i budget 2014	Løbende hvis behov	12.825	0	0	0
Puljen til uforudsete udgifter, anlæg	Løbende hvis behov	26.963	26.963	26.963	26.963
Sølund - Miljø- og nedrivningsafgifter	Når anlægsindstilling behandles	0	27.399	0	0
Sølund – Parkeringspladser	Når anlægsindstilling behandles	0	51.308	0	0
Pulje - bygherrerreserve - Renovering af skoler mv.	Løbende hvis behov	7.929	25.549	29.175	0
Pulje vedr. nedlæggelse af Københavns Brandvæsen, anlæg	Løbende	1.219	0	0	0
Pulje til TÆF-korrektioner anlæg	TÆF	13.380	13.080	10.452	11.829
I alt		222.314	144.299	95.357	38.792

Med augustindstillingen ændres budgetteringen af fælles anlægspulje, som bl.a. indeholder puljerne vedrørende Sølund, så udgifterne fremadrettet fremskrives med anlægs-p/l'en, for at sikre mod en udhuling af de afsatte midler. Dette gælder dog ikke puljen til uforudsete udgifter, som holdes konstant i overslagsårene. Fremskrivningen af fælles anlægspuljer betyder merudgifter til anlæg for 165 t. kr. i 2016.

Europaskole anlæg

Der er i 2018 reserveret en pulje på 8,0 mio. kr. til anlægssagen om Europaskolen, herunder til finansiering af eventuelle stigninger i Byggeomkostningsindekset for Boliger ift. KL's anlægs p/l, jf. IC2016.

Investeringspulje afsat til effektiviseringsstrategien, anlæg

Der er afsat en pulje til anlæg på 160 mio. kr. til implementeringsudgifter vedr. effektiviseringsstrategien for 2016, jf. afsnit 2.5. Puljen udmøntes med vedtagelsen af budgettet.

Oprensning af forurening mv. til daginstitution ved Sølund

Der er i 2018 afsat en pulje på 20,8 mio. kr. vedrørende merudgifter til oprensning af forurenet grund i forbindelse med flytningen af daginstitutionen ved Plejecentret Sølund, jf. IC2015.

Pulje til ekstraordinære udgifter til anlæg af daginstitutioner besluttet i budget 2014

I budgetaftalen for 2014 blev der afsat en pulje til ekstraordinære udgifter, midlertidige foranstaltninger, forurening og grundkøb, der vedrører daginstitutioner besluttet i budget 2014. 17,2 mio. kr. er blevet

periodiseret til 2016, hvoraf 4,4 mio. kr. er anvendt i forbindelse med anlæg af daginstitution på Krausesvej. Dermed genstår 12,8 mio. kr. i 2016.

Puljen til uforudsete udgifter

Puljen til uforudsete anlægsudgifter er i 2016 fastholdt på 27,0 mio. kr. Puljen bliver udmøntet i løbet af budgetåret 2016.

Sølund - Miljø- og nedrivningsafgifter

I budgetaftalen for budget 2015 blev der afsat en pulje på 27,4 mio. kr. i 2017 til eventuelle miljø- og nedrivningsafgifter i forbindelse med opførelse af plejeboliger og ungdomsboliger på Sølund.

Sølund – Parkeringspladser

I budgetaftalen for budget 2015 blev der afsat en pulje på 51,3 mio. kr. i 2017 til parkeringspladser i forbindelse med opførelse af plejeboliger og ungdomsboliger på Sølund.

Pulje til bygherrerreserve – reovering af skoler

I budgetaftale 2015 blev der afsat 7,9 mio. kr. i 2016 i bygherrerreserve og reserve til uforudsete udgifter i anlægsfasen til opførelsen af nye skoler samt flytning af skolen i Ryparken.

Pulje vedr. nedlæggelse af Københavns Brandvæsen, anlæg

Som følge af etablering af Hovedstadens Beredskab I/S pr. 1. januar 2016 nedlægges alle bevillinger i 2016 vedrørende Københavns Brandvæsen, jf. afsnit 2.2.12. Midler fra Københavns Brandvæsen, anlæg i 2016 flyttes til en fælles pulje med henblik på at flyttes til 2015 i 4. anlægsperiodiseringssag 2015.

Pulje til TÆF-korrektioner anlæg

Som følge af den forsinkede indgåelse af Økonomiaftale mellem den ny regering og KL, har det ikke været muligt at indarbejde konsekvenserne af aftalen i forvaltningernes budgetter, og ændringerne er derfor placeret i centrale puljer under Økonomiudvalget, som udmøntes på TÆF. På anlægsområdet drejer det sig om effekten af nye skøn for pris- og lønfremskrivningen, jf. afsnit 1.2 og 1.3, samt konsekvensen af, at Puljen til løft af ældreområdet ("ældremilliarden") overgår til bloktilskuddet, jf. afsnit 5.4.

Tabel. Pulje til TÆF-korrektioner

1.000 kr., løbende p/l	2016	2017	2018	2019
Ændring af p/l for anlæg	11.561	11.016	8.355	9.698
Annullering af SOU indtægtskrav vedr. ældremilliarden	1.820	2.065	2.098	2.131
I alt	13.380	13.080	10.452	11.829

1.8.3. Overførsler mv.

Tablet. Puljer vedrørende overførsler mv.

1.000 kr., løbende p/l	Udmøntning	2016	2017	2018	2019
DUT- pulje overførsler	TÆF	6.205	7.225	7.473	7.578
Pulje til demografiregulering af kommunal medfinansiering*	TÆF	46.622	47.135	50.490	51.385
Pulje til merudgifter for forsikrede ledige*	Hvis behov	59.862	60.763	61.678	62.605
Pulje til overenskomstfornyelse	Løbende	330	335	340	345
Pulje til korrektion af udgiftsniveau for særligt dyre enkeltsager	TÆF	3.544	3.594	3.644	3.695
Pulje til TÆF-korrektioner overførsler	TÆF	22.787	14.976	6.865	-1.411
I alt		139.350	134.028	130.489	124.196

*) Som følge af, at ændringen af p/l først indarbejdes i de enkelte puljer i forbindelse med TÆF, kan der være afvigelser mellem tallene i denne tabel og de øvrige afsnit i bilag 1, hvor udgifterne er angivet i opdateret p/l.

DUT- pulje overførsler

Med ved lovændringer bliver kommunerne kompenseret af staten som følge af DUT-princippet. Der indarbejdes derfor en pulje i budgetforslaget på 6,2 mio. kr. i 2016 til at håndtere konsekvensen af lovændringer, jf. afsnit 4.2.

Pulje til demografiregulering af kommunal medfinansiering

I niveauet for kommunal medfinansiering af sundhedsvæsenet, der udmeldes af KL efter indgåelsen af Økonomiaftalen, tages der ikke højde for den demografiske udvikling i de enkelte kommuner.

Som følge heraf reserveredes der med IC 2016 en pulje på 36,4 mio. kr. til kommunal medfinansiering svarende til Københavns Kommunes demografiudvikling fra 2015 til 2016. Økonomiforvaltningen og Sundheds- og Omsorgsforvaltningen har revurderet niveauet i lyset af regnskab 2014 og udviklingen i halvårsregnskabet. Som følge heraf er puljen med augustindstillingen forøget med 10,2 mio. kr. til 46,6 mio. kr., jf. afsnit 4.4. Puljen udmøntes til Sundheds- og Omsorgsforvaltningen med TÆF.

Pulje til merudgifter for forsikrede ledige

Puljen er afsat i budgetforslaget til 2013 og skal dække eventuelle merudgifter til forsikrede ledige. Puljen udgør 59,9 mio. kr. svarende til Københavns Kommunes nettomerudgifter, hvis ledigheden i Københavns Kommune for forsikrede ledige bliver 1 procentpoint højere end forventet.

Pulje til overenskomstfornyelse

Der er afsat en varig pulje til eventuelle merudgifter vedr. overenskomstfornyelse på i alt 0,3 mio. kr. under Økonomiudvalget på "Overførsler mv.". Puljen finansierer centrale elementer i aftalen om overenskomstfornyelse og bliver udmøntet med TÆF, jf. afsnit 2.3.

Pulje til korrektion af udgiftsniveau for særligt dyre enkeltsager

Der er afsat en pulje på 3,5 mio. kr. i 2016 som følge af en nedjustering af skønnet for indtægterne fra refusion for særlige dyre enkeltsager, jf. afsnit 4.3. Puljen udmøntes på TÆF.

Pulje til TÆF-korrektioner overførsler

Som følge af den forsinkede indgåelse af Økonomiaftale mellem den ny regering og KL, har det ikke været muligt at indarbejde konsekvenserne af aftalen i forvaltningernes budgetter, og ændringerne er derfor placeret i centrale puljer under Økonomiudvalget, som udmøntes på TÆF. På overførselsområdet drejer det sig om effekten af nye skøn for pris- og lønfremskrivningen, jf. afsnit 1.2 og 1.3, samt konsekvensen af opdaterede skøn for overførselsudgifterne, inklusive afdæmpet regulering, jf. afsnit 4.7.1.

Tabel. Pulje til TÆF-korrektioner overførsler

1.000 kr., løbende p/l	2016	2017	2018	2019
Ændring af satsreguleringsprocenten	-8.492	-17.291	-26.413	-35.682
Nye skøn for overførsler	31.279	32.267	33.278	34.272
I alt	22.787	14.976	6.865	-1.411

2. Udvalgenes serviceudgifter i budgetforslag 2015

2.1. Serviceudgifter fordelt på udvalg

I tabellen nedenfor fremgår udvalgenes serviceudgifter for budgetforslag 2016.

Tablet: Udvalgenes serviceudgifter 2016-2019

1.000 kr., 2016 p/l*	2016	2017	2018	2019
Revisionen	13.195	13.182	12.924	12.671
Borgerrådgiveren	8.054	8.127	7.967	7.811
Økonomiudvalget	1.586.265	1.615.499	1.583.822	1.552.767
Kultur- og Fritidsudvalget	1.453.436	1.445.652	1.417.306	1.389.516
Børne- og Ungdomsudvalget	9.939.620	9.992.732	9.796.796	9.604.702
Sundheds- og Omsorgsudvalget	4.163.494	4.152.099	4.070.685	3.990.868
Socialudvalget	5.198.508	5.174.704	5.073.239	4.973.764
Teknik- og Miljøudvalget	825.087	831.418	815.116	799.133
Beskæftigelses- og integrationsudvalget	756.459	703.188	689.400	675.882
I alt	23.944.118	23.936.601	23.467.256	23.007.113

*Forvaltningernes budgetter er i ovenstående tabel ikke opdateret med nye pris- og lønskøn. Det samme gælder for ændringer der indarbejdes med denne indstilling. Konsekvensen af de opdaterede pris- og lønskøn samt ændringer i augustindstilling er lagt i puljer under Økonomiudvalget, hvorfor det samlede budget stemmer.

Økonomiudvalget tiltrådte i forbindelse med juniindstillingen (Økonomiudvalget 9. juni 2015), at de indberettede budgetbidrag inkl. de af Økonomiudvalget tiltrådte justeringer skulle danne udgangspunkt for det videre arbejde med udarbejdelsen af et samlet budgetforslag for Københavns Kommune for 2016.

Herudover indgår der i budgetforslaget for 2016 en række korrektioner, der er foretaget siden juni. Nedenfor uddybes de væsentligste korrektioner, som har påvirket niveauet for serviceudgifter siden juniindstillingen.

2.2. DUT-pulje vedrørende serviceudgifter

Efter offentliggørelsen af årets Lov- og Cirkulæreprøgram (LCP) har Økonomiforvaltningen i dialog med forvaltningerne afklaret størrelsen af den samlede kompensation til udvalgene for kommunale mer- og mindreopgaver (DUT-kompensation). Den samlede kompensation opsplittes i en DUT-pulje vedrørende serviceudgifter og en DUT-pulje vedrørende overførsler mv., jf. afsnit 4.2.

Dette års LCP har medført, at der i budgetforslag 2016 på serviceudgifterne afsættes henholdsvis 18,6 mio. kr. i 2016, 13,4 mio. kr. i 2017 og 9,7 mio. kr. i 2018 og frem (2016 p/l). Heraf afsættes 9,9 mio. kr. i 2016, 7,7 mio. kr. i 2017 og 6,8 mio. kr. i 2018 i særskilt pulje til kommunale løntilskud i forbindelse med beskæftigelsesreformen, jf. aftale om overførselssag 2014-2015. Midlerne placeres hos Beskæftigelses- og Integrationsudvalget og anvendelse af midlerne drøftes i forbindelse med forhandlingerne om budget 2016.

I sagen om automatiseret kronikertilskud reduceres kommunernes serviceramme. Imidlertid burde reduktion ifølge KL ligge på overførsler mv. Derfor nedjusteres Kultur- og Fritidsudvalgets overførsler mv. og ikke servicerammen, jf. afsnit 4.2 om DUT-pulje vedrørende overførsler mv. Endelig indgår DUT-kompensation

vedr. Udbetaling Danmark ikke i DUT-puljen på service, da kompensationen er indregnet i skønnet for udgifter til Udbetaling Danmark.

Tages der højde for disse sag er korrektionen af BF2016 tilsvarende Københavns Kommunes DUT-kompensation, jf. tabel nedenfor.

Tabel. KKs DUT-kompensation i 2016 på service

1.000 kr., 2016 p/l	2016	2017	2018
KKs DUT-kompensation forudsat af stat	17.929	12.706	8.515
Ændring af BF2016, Service	17.929	12.706	8.515
- Automatiseret kronikertilskud	879	879	879
- UDK kompensation	-194	-194	317
Servicepulje	18.614	13.391	9.711

Med årets LCP er der en række sager, hvor der ifølge de berørte forvaltninger er forskel på den forudsatte DUT-kompensation fra staten og det af forvaltningernes vurderede udgiftsniveau. I disse sager er DUT-kompensationen indarbejdet i budgetforslaget for 2016, mens eventuel merkompensation kan rejses i budgetforhandlingerne, jf. kommunens bevillingsregler. Sagerne vedrører bl.a. beskæftigelsesreformen, vejloven og en række mindre sager på socialområdet.

DUT-korrektionerne vedrørende budget 2015 håndteres i 2. sag om bevillingsmæssige ændringer, der behandles af Økonomiudvalget den 18. august 2015.

Fordelingen af DUT-sager på udvalg fremgår af bilag 3.

2.3. Økonomiske konsekvenser af Overenskomst 2015

Som følge af indgåelsen af overenskomsten for 2015 til 2018 mellem KL og de faglige organisationer i forhandlingsfællesskabet er der en række merudgifter i Københavns Kommune, der skal håndteres.

Det fremgår af tabellen nedenfor, at de samlede merudgifter i 2016 er 13,1 mio. kr. stigende til 23,5 mio. kr. i 2017 og frem.

Tabel. Økonomiske konsekvenser af Overenskomst 2015

Mio. kr., 2016 p/l	2016	2017	2018	2019
Merudgifter pga. del-aftale på døgnområdet (til SOF og SUF)	7,0	14,8	14,8	14,8
Merudgifter til centrale puljer under KL	6,1	8,7	8,7	8,7
Økonomiske konsekvenser af Overenskomst 2015 i alt	13,1	23,5	23,5	23,5

Der er merudgifter til centrale puljer, der skal udbetales til KL og merudgifter pga. del-aftalen på døgnområdet.

Merudgifter pga. del-aftale på døgnområdet

Del-aftalen på døgnområdet er markant dyrere end den ramme, der blev afsat i forbindelse med overenskomstaftalen for 2015.

Der er afsat en ramme svarende til 0,4 pct. af lønrammen på døgnområdet. Det svarer til 15,7 mio. kr. årligt i Københavns Kommune. Udgifter for København beløber sig til i alt 33,8 mio. kr. årligt svarende til årlige merudgifter på 18,2 mio. kr. I 2016 er merudgifterne 10,4 mio. kr., fordi aftalen først gælder fra april 2016, jf. tabel nedenfor.

Tabel. Merudgifter pga. del-aftale på døgnområdet

Mio. kr., 2016 p/l	2016	2017	2018	2019
Merudgifter til overenskomst på døgnområdet i alt	26,1	33,8	33,8	33,8
Udmøntning 0,4 pct. af lønsummen til døgngrupper i SOF og SUF (afsat til døgn-overenskomsten)	-15,7	-15,7	-15,7	-15,7
Udmøntning 0,02 pct. af kommunens lønsum (afsat i overenskomsten til skævdeling til døgnområdet)	-3,3	-3,3	-3,3	-3,3
Tilbageværende udfordring på døgnområdet	7,0	14,8	14,8	14,8
<i>heraf SOF</i>	3,0	6,4	6,4	6,4
<i>heraf SUF</i>	4,0	8,4	8,4	8,4

I O.15 er det aftalt at 0,02 pct. af den samlede lønfremskrivning skal bruges til finansiering af døgnaftalen. Der anvendes derfor 0,02 pct. af kommunens lønsum til skævdeling til døgnområdet.

Merudgifter til døgnaftalen på 7,0 mio. kr. i 2016 stigende til 14,8 mio. kr. i 2017 og frem håndteres ved at omfordele en yderligere andel af kommunens fremskrivning af lønsum. I alt vil der ske en omfordeling fra kommunens forvaltninger til SUF og SOF på 10,4 mio. kr. i 2016 og 18,2 mio. kr. i 2017 og frem, jf. tabellen nedenfor. Fordelingen af nedjusteringerne følger lønsummen i Vedtaget Budget 2015.

Tabel. Omfordeling mellem udvalg sfa. døgnaftalen i O.15

1.000 kr., 2016 p/l	Lønsum, Vedtaget Budget 2015	Nedjustering sfa. skævdeling og merudgifter til døgnaftalen		Omfordeling til SUD og SOU	
		2016	2017 og frem	2016	2017 og frem
Beskæftigelses- og Integrationsudvalget	513.769	-319	-557	-	-
Borgerrådgiveren	7.254	-4	-8	-	-
Børne- og Ungdomsudvalget	7.338.670	-4.552	-7.961	-	-
Kultur- og Fritidsudvalget	598.737	-371	-649	-	-
Revisionen	7.600	-5	-8	-	-
Socialudvalget	2.943.007	-1.825	-3.192	4.462	7.792
Sundheds- og Omsorgsudvalget	3.546.574	-2.200	-3.847	5.917	10.360
Teknik- og Miljøudvalget	865.374	-537	-939	-	-
Økonomiudvalget	913.003	-566	-990	-	-
I alt	16.733.989	-10.379	-18.152	10.379	18.152

Merudgifter til centrale puljer under KL

Der er merudgifter til centrale puljer under ØU på 6,1 mio. kr. i 2016 og 8,7 mio. kr. i 2017 og frem. Der er afsat en pulje under Økonomiudvalget til at håndtere eventuelle centrale udgifter i forbindelse med overenskomsten på 8,1 mio. kr. Dette var ikke nok til at håndtere de samlede udgifter, jf. tabellen nedenfor.

Tabel. Merudgifter til centrale puljer under KL

Mio. kr., 2016 p/l	2016	2017	2018	2019
Udmøntet pulje til overenskomst udgifter O.15*	-8,1	-8,1	-8,1	-8,1
AUA (pct. af kommunens lønsum)	0,2	0,2	0,2	0,2
Uddannelsesløft til døgnarbejdstidsgrupperne - kompetencepulje	1,4	2,4	2,4	2,4
Kompetencefond (videreførte udgifter fra O.13)	12,6	14,3	14,3	14,3
Udgifter i alt	14,2	16,9	16,9	16,9
Difference mellem afsat pulje og udgifter	6,1	8,7	8,7	8,7

Note: *Puljen består af 7,8 mio. kr. vedrørende service og 0,3 mio. kr. vedrørende overførsler mv.

Mankoen i 2016 og frem håndteres ved at øge puljen til centrale udgifter til overenskomster, jf. tabellen nedenfor. Forøgelsen af puljen samt forvaltningernes bidrag til finansiering vil blive indarbejdet med TÆF.

Tabel. Finansiering af centrale merudgifter til overenskomstforhandlinger

1.000 kr., 2016 p/l	Lønsum, Vedtaget Budget 2015	2016	2017 og frem
Beskæftigelses- og Integrationsudvalget	513.769	187	268
Borgerrådgiveren	7.254	3	4
Børne- og Ungdomsudvalget	7.338.670	2.664	3.830
Kultur- og Fritidsudvalget	598.737	217	312
Revisionen	7.600	3	4
Socialudvalget	2.943.007	1.069	1.536
Sundheds- og Omsorgsudvalget	3.546.574	1.288	1.851
Teknik- og Miljøudvalget	865.374	314	452
Økonomiudvalget	913.003	331	476
Central pulje under ØU til udgifter til overenskomstforhandlinger	-	6.076	8.733
I alt	16.733.989	0	0

Finansieringen er p/l fremskrivning af ATP-beløbet, som er indeholdt i forvaltningernes lønfremskrivning. Det fremgår af aftaleteksten, at man har finansieret de centrale udgifter fra løn-fremskrivningen af p/l-beløbet. Hvert år tildeles forvaltningerne et merbeløb i lønfremskrivningen, fordi de modtager fremskrivning af ATP-beløbet, men ikke har tilsvarende højere udgifter, da ATP- beløbet er fast.

I 2016 forhøjes ATP-beløbet, og finansieringen til dette er indeholdt i lønfremskrivningen i 2016.

2.4. Fællesordninger og kommunens fællessystemer

Kommunens fællesordninger og fællessystemer består af:

- Forsikringsordningen
- Barselsfonden
- Arbejdsskadeordningen
- Lønkontraktsekretariatet
- Fællessystemer og driftsaftaler

Der er for ingen af disse ordninger ændringer i forhold til juniindstillingen.

Borgerrepræsentationen besluttede den 17. juni 2015, at Københavns Brandvæsen pr. 1. januar 2016 bliver udskilt af Københavns Kommune og indgår i etableringen af Hovedstadens Beredskab I/S sammen med en række omkringliggende kommuners brandvæsener. Københavns Brandvæsen træder i den forbindelse ud af KK's fællesordninger og –systemer.

I forlængelse af at der træffes beslutning om økonomien i det nye fælles beredskab, vil betydningen heraf for økonomien i kommunens fællesordninger og –systemer blive håndteret.

2.5. Effektiviseringsstrategi 2016

Borgerrepræsentationen besluttede med budget 2015 at videreføre den flerårige effektiviseringsstrategi. I forbindelse med Økonomiudvalgets behandling af IC2016 er måltallet for effektiviseringsstrategien blevet fastsat til 312,6 mio. kr. i 2016 p/l.

I lighed med tidligere år fordeles måltallet på henholdsvis tværgående og forvaltningsspecifikke effektiviseringer, hvoraf de 49,0 mio. kr. skal findes via tværgående effektiviseringer, mens de resterende 263,6 mio. kr. skal findes forvaltningsspecifikt. Tabellen nedenfor giver et overblik over provenuet i effektiviseringsforslagene.

Tabel. Effektiviseringspotentiale

Mio. kr., 2016 p/l	Stigende profiler	Nye effektiviseringer	I alt	Måltal	Forskel fra måltal
Tværgående effektiviseringer	16,9	28,5	45,4	49,0	-3,5
Forvaltningsspecifikke effektiviseringer	52,5	212,9	265,3	263,6	1,7
Total	69,4	241,4	310,8	312,6	-1,8

Note: Effektiviseringer på service

Til budgetforhandlingerne for 2016 er der udarbejdet nye forvaltningsspecifikke effektiviseringsforslag med et samlet potentiale på 212,9 mio. kr. og nye tværgående effektiviseringsforslag for 28,5 mio. kr. på service. Sammen med de stigende profiler fra tidligere års effektiviseringer indeholder effektiviseringsstrategien dermed et provenu på i alt 310,8 mio. kr. på service. Fem effektiviseringsforslag fra Socialforvaltningen indeholder anlægsudgifter, som finansieres af serviceeffektiviseringen. Dette medfører, at effektiviseringsstrategien frigør servicemåltal for 2,4 mio. kr. udover det finansieringsmæssige provenu. Effektiviseringsstrategien frigør dermed servicemåltal for 313,2 mio. kr. i 2016.

De forvaltningsspecifikke effektiviseringer leverer 1,7 mio. kr. mere end måltallet. Dette skyldes primært, at Økonomiforvaltningen har leveret effektiviseringer for 1,6 mio. kr. mere end forvaltningens måltal. De tværgående effektiviseringer leverer omvendt 3,5 mio. kr. mindre end det vedtagne måltal. Det skyldes, at indkøbseffektiviseringerne leverer 12,5 mio. kr. mindre en måltallet på 25 mio. kr. Årsagen til indkøbseffektiviseringernes manglende målopfyldelse er primært, at et større udbud af håndværkerydelser er blevet annulleret. Udbuddet vil i stedet indgå i effektiviseringsstrategi 2017.

Det blev med IC2016 besluttet, at 50 pct. af provenuet fra indkøbseffektiviseringerne skal indarbejdes i den tværgående effektiviseringsstrategi, mens de resterende 50 pct. skulle tilfalde forvaltningerne. Økonomiforvaltningen har derfor indarbejdet 6,3 mio. kr. fra indkøbseffektiviseringerne i budgetforslag 2016, mens de resterende 6,3 mio. kr. er udisponerede i forvaltningernes budgetbidrag. Den forvaltningsspecifikke andel af provenuet indarbejdes i de forvaltningsspecifikke effektiviseringer i budget 2017.

I tillæg til de ovenstående serviceeffektiviseringer bidrager de tværgående effektiviseringer med effektiviseringer på styringsområdet Overførsler mv. på 0,5 mio. kr. inklusiv de stigende profiler fra tidligere år.

Effektiviseringsforslagene fremgår af bilag 5-8 og erstatter de forslag, der blev fremlagt for Økonomiudvalget i juniindstillingen.

Forvaltningsspecifikke effektiviseringsforslag

Bilag 6 indeholder de samlede forvaltningsspecifikke effektiviseringsforslag. Heraf fremgår det, at forvaltningerne til budget 2016 har udarbejdet effektiviseringsforslag for i alt 265,3 mio. kr. inklusiv stigende profiler fra effektiviseringsforslag i tidligere år, jf. nedenstående oversigt.

Tabel. Forvaltningsspecifikke effektiviseringer, nettodriftsbesparelse

1.000 kr., 2016 p/l	Samlet måltal	Måltal inkl. stigende profil	2016	Afvigelse	2017	2018	2019
Intern revision	-150	-147	-147	0	-147	-147	-147
Borgerrådgiveren	-103	-103	-103	0	-103	-103	-103
Økonomiforvaltningen	-8.746	-3.360	-5.009	1.649	-5.009	-5.009	-5.009
Kultur- og Fritidsforvaltningen	-16.662	-14.188	-14.188	0	-21.281	-30.764	-31.764
Børne- og ungdomsforvaltningen	-112.036	-103.336	-103.336	0	-175.226	-191.648	-200.940
Sundheds- og Omsorgsforvaltningen	-48.086	-30.240	-30.240	0	-33.980	-37.200	-42.200
Socialforvaltningen	-59.388	-45.341	-45.341	0	-58.173	-59.858	-60.158
Teknik- og Miljøforvaltningen	-9.613	-7.653	-7.704	51	-11.312	-14.011	-13.811
Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen	-8.846	-6.781	-6.800	19	-9.300	-12.300	-15.300
I alt			-212.868	1.719	-314.531	-351.040	-369.432
Stigende profil			-52.481				
I alt inkl. stigende profil			-265.349				
Måltal			-263.629				
Afvigelse			1.719				

Tværgående effektiviseringsforslag

Der er udarbejdet tværgående effektiviseringsforslag for 45,4 mio. kr. på service og 0,5 mio. kr. på efterspørgselsstyret indsats inkl. stigende profiler fra tidligere års effektiviseringer.

Siden juniindstillingen er de enkelte forslag blevet konkretiseret. Det drejer sig bl.a. om effektiviseringerne på indkøbsområdet. Samtidig er der siden juniindstillingen blev udarbejdet en business case vedr. hhv. effektivisering i Arbejdsmiljø København og reduktion i antallet af alarmpatruljekørsler. De enkelte projektbeskrivelser fremgår af bilag 7.

Table. Tværgående effektiviseringsforslag, nettodrifbsbesparelse

1.000 kr., 2016 p/l	2016	2017	2018	2019
Koncernservice				
CPR konsolidering	-794	-1.002	0	0
Genforhandling af aftale for sikkerhedsadministration.	-500	0	0	0
Genforhandling af eksisterende SAS Institute aftale i Københavns Kommune	-500	0	0	0
Printerkonsolidering	-2.692	544	-715	-763
Reduktion af etableringspris for SMS Token	-601	0	0	0
SQL konsolidering	-600	0	0	0
Udbud af fællessystemer	-1.800	0	0	0
Konsolidering af telefoni- og dataaftaler	-6.180	0	-754	0
Digitalisering af mødeskemaer/saldoopgørelser	-1.773	0	0	0
Reduktion af den årlige abonnementspris på mobilt bredbånd 2016	-992	0	0	0
Digitalisering af debitorprocessen	-1.400	0	0	0
Finansiering af contract mangement enhed (jf. Budgetaftale 2015)	2.000	0	0	0
Stigende profil fra tidligere års effektiviseringer (inkl. Nyt lønsystem)	-9.336	0	0	-1.413
Total Koncernservice	-25.168	-458	-1.469	-2.176
Københavns Ejendomme				
Justering af effektbidragsbetaling	-718	-385	-371	0
Energiovervågning af 3. mandslejemål og dialog med udlejer om energirigtig drift.	0	569	-858	-98
Central styring og genopretning af energiforbrugende tekniske anlæg på mindre ejendomme	-4.365	-3.294	-211	0
Stigende profil fra tidligere års effektiviseringer	-3.952	-6.940	-1.343	0
Total Københavns Ejendomme	-9.036	-10.050	-2.782	-98
Indkøb	-6.268	-1.053	-874	594
Effektivisering i AMK	-1.000	-1.000	0	0
Reduktion i antallet af alarmpatruljekørsler	-356	-320	-288	0
Tværgående provenu fra citizen 2018 effektiviseringer	0	-23	-108	0
Øvrige stigende profiler	-3.616	-521	-139	0
Effektiviseringer i alt, service, marginalt	-45.443	-13.424	-5.660	-1.680
Måltal	-48.960			
Afvigelse	-3.517			
Efterspørgselsstyret indsats, nye effektiviseringer	-304	-74	-78	-16
Efterspørgselsstyret indsats, stigende profil	-168	-40	-2	-14
Efterspørgselsstyret indsats, i alt	-472	-114	-81	-30
Effektiviseringer i alt, marginalt	-45.916	-13.538	-5.741	-1.710

Det anbefales, at Økonomiudvalget tager forslagene til efterretning, og at de herefter indgår i budgetforhandlingerne.

Investeringer

Til brug for effektiviseringsforslagene er der afsat investeringspuljer på hhv. 160 mio. kr. på anlæg og 40 mio. kr. på drift i 2016. De forvaltningsspecifikke og tværgående effektiviseringsforslag til budget 2016 kræver initialinvesteringer fra de afsatte investeringspuljer på hhv. 160,5 mio. kr. på anlæg og 36,5 mio. kr. på drift.

Til brug for seks forslag i effektiviseringsstrategi 2016 har forvaltningerne anmodet om at få en del af de ovenstående midler udmøntet allerede i 2015. Det drejer sig om følgende forslag:

- Printerkonsolidering (KS)
- SQL konsolidering (KS)
- Digitalisering af mødeskemaer/saldoopgørelser (KS)
- Digitalisering af debitorprocessen (KS)
- Energirenovering af øvelokaler i bunkers (KFF)
- Mobile enheder på plejecentre – færre medarbejdere (SUF)

Forvaltningerne har til de seks forslag tilsammen anmodet om at få udmøntet 5,7 mio. kr. fra anlægspuljen i 2015. Disse midler er inkluderet i de ovenstående beløb.

2.6. Moderniseringsaftalen

Moderniseringsaftalen blev ikke forlænget med økonomiaftalen for 2016, og der er derfor ingen nye initiativer i moderniseringsaftalen i 2016.

2.7. Opfølgning på analyse på befordringsområdet

I forlængelse af økonomiaftalerne for 2014 og 2015 har Økonomiforvaltningen i samarbejde med Børne- og Ungdomsforvaltningen, Sundheds- og Omsorgsforvaltningen samt Socialforvaltningen gennemført en større analyse af effektiviseringspotentialer på befordringsområdet.

Analysens overordnede konklusion er, at der findes et effektiviseringspotentiale på området, som særligt knytter sig til bedre styring af visitationer, mere effektiv fakturakontrol og mere hensigtsmæssige kontrakter. Økonomiforvaltningen vil i samarbejde med de ovenstående forvaltninger i efteråret 2015 arbejde videre med en udmøntning af konkrete effektiviseringstiltag. Det forventes, at der som følge heraf kan indarbejdes effektiviseringer i budget 2018.

2.8. Administrationsbidrag til Udbetaling Danmark (UDK)

Fra 2016 kommer der en ny model for afregning af kommunernes udgifter til UDK, så der fremover bliver et administrationsbidrag og et IT-administrationsbidrag.

I dag forgår afregningen til UDK via betaling af to administrationsbidrag. Et indenfor baseline under Kultur- og Fritidsudvalget og et udenfor baseline, som i budgetåret ligger i en pulje under Økonomiudvalget. UDK slår nu de to administrationsbidrag sammen, så der fremover bliver et samlet administrationsbidrag. Derudover kommer der et IT-administrationsbidrag som følge af, at en række IT-systemer overgår til UDK.

IT-bidraget betyder udgifter på 1 mio. kr. i 2016 stigende til 30 mio. kr. i 2019, hvor bidraget er fuldt indfaset. IT-bidragets størrelse er dog stadig forbundet med usikkerhed, og kan ændre sig, hvis tidsplanen eller forudsatte priser ved UDK's udbud ændrer sig.

Udgifterne til IT-bidraget modsvares af, at kommunen ikke længere skal betale for en række IT-systemer, der udfases i takt med at UDK overtager opgaverne, jf. tabel.

Tabel. IT-systemer der udfases

	Forvaltning	Indfasning af UDK systemer
Barselsdagpenge	BIF	3. kv. 2016
Pension	KFF	2. kv. 2017
Familieydelse	KFF	3. kv. 2017
Boligstøtte	KFF	1. kv. 2018

Økonomiforvaltningen er i dialog med Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen om de præcise omkostninger for de IT-systemer, der udfases i 2016. Mindreudgifterne i 2016 indarbejdes med tekniske ændringsforslag.

Opgørelsen af omkostninger der bortfalder i 2017 og frem vil blive afklaret i løbet af 2015 og 2016, så det kan indgå i budget 2017. Da bortfaldet af udgifter i 2017 og frem endnu ikke er klarlagt og indarbejdet i kommunens budget, er de tilsvarende stigninger i udgifter til IT-administrationsbidrag heller ikke indarbejdet, men ligger fladt med 2016-niveauet. Det betyder, at budgettet til UDK hæves med 0,4 mio. kr. i 2016, jf. tabellen nedenfor. Ændringer til budgettet til UDK lægges i budgetforslaget i en pulje under Økonomiudvalget, der udmøntes med TÆF.

Tabel. Udgifter og budget til Udbetaling Danmark

1.000 kr., løbende p/l	2016	2017	2018	2019
Udgifter til administrationsbidrag (indenfor og udenfor baseline)	85.524	84.379	73.823	61.840
Udgifter til IT-administrationsbidrag 2016 niveau	1.052	1.072	1.093	1.113
Udgifter i alt	86.576	85.451	74.916	62.953
KKs budget indenfor baseline	79.604	83.715	59.805	61.001
KKs budget udenfor baseline	6.577	6.803	6.857	6.994
Nuværende budget	86.181	90.518	66.662	67.995
Ændring	396	-5.067	8.254	-5.042

Skønnet for Udbetaling Danmarks administrationsbidrag er inklusiv konsekvensen af ny lovgivning.

Da administrationsbidraget ikke længere er delt op i ”indenfor” og ”udenfor” baseline, flyttes puljen under Økonomiudvalget til udenfor baseline fremadrettet til Kultur- og Fritidsudvalget. Dette gøres med Tekniske

ændringsforslag til Budget 2016. Samtidig placeres budgettet til det nye IT-bidrag under Kultur- og Fritidsudvalget.

Tabel. Budget der overflyttes til KFU med TÆF

1.000 kr., løbende p/l	2016	2017	2018	2019
Pulje under Økonomiudvalget inkl. IT-bidrag	-6.972	-1.736	-15.110	-1.952
Kultur- og Fritidsudvalgets budget til UDK	6.972	1.736	15.110	1.952

2.9. Salgsreservationsleje

Kommunens håndtering af salg af ejendomme er med omorganiseringen i Økonomiforvaltningen flyttet til Københavns Ejendomme. Salgsreservationslejepuljen finansieres fra salg af ejendomme. Derfor flyttes puljen på 25 mio. kr. fra bevillingen Fælles servicepulje til bevillingen Københavns Ejendomme, service. Ligeledes flyttes midlerne fra samlokaliseringsscasen på Ottiliavej, som er reserveret til dækning af Københavns Ejendommers fremtidige tab af huslejeindtægter som følge af salg af ejendomme i casen. I alt flyttes 4,0 mio. kr. i 2016 og 5,3 mio. kr. i 2017 og frem fra bevillingen Fælles rammepuljer til bevillingen Københavns Ejendomme, service. Omflytningerne placeres i en central pulje i Københavns Ejendomme til udmøntning efter reglerne for puljernes oprettelse.

2.10. Ændring af huslejemodel og vedligeholdelsesbidrag

BR besluttede den 17. juni 2015 at ændre huslejemodellen, så vedligeholdelsesbidraget for kommunale ejendomme ikke længere indgår i huslejebetalingen, men bevillingsstyres under Københavns Ejendomme. Ændringen træder i kraft fra 2016. Dermed udgår vedligeholdelsesbidraget af demografimodellen. Når vedligeholdelsesbidraget udgår af demografireguleringen, vil udgifterne til demografiregulering falde. Til gengæld vil udgifter til vedligehold fremover skulle finansieres sammen med vedtagelsen af nyanlæg. Fjernelsen af vedligeholdelsesbidraget er således som udgangspunkt udgiftsneutralt for forvaltningerne.

Der vil være en overgangsperiode, hvor anlægsprojekter på de demografiregulerede områder, der er vedtaget i tidligere budgetter, bliver færdige, men hvor der ikke er bevilget vedligeholdelsesbidrag sammen med anlægsmidlerne. Derfor oprettes der i 2016 til 2018 en central pulje under Økonomiudvalget, som kan dække udgifter til vedligeholdelsesbidrag for de demografiregulerede områder i overgangsperioden. Hvis puljen ikke har midler nok til at dække udgifter til vedligeholdelsesbidrag i det enkelte år, vil midlerne blive opkrævet i forvaltningerne.

Puljen vil med TÆF blive optaget under Økonomiudvalget, samtidig med at finansieringen trækkes ud af forvaltningernes demografiregulering for 2016-2017.

Tabel. Vedligeholdelsesbidrag

1.000 kr., 2016 p/l	2016	2017	2018
Børne- og Ungdomsudvalget	-2.144	-1.750	-1.499
Socialudvalget	-13	-12	-12
Sundheds- og Omsorgsudvalget	32	-6	-57
Ændringer med TÆF	2.125	1.768	1.567

2.11. Bevillinger der udløber

Siden Økonomiudvalgets behandling af juniindstillingen d. 9. juni 2015 har Sundheds- og Omsorgsudvalget behandlet og godkendt indstillingen ”Budget 2016 – Intern omstilling og bevillingsophør” d. 24. juni 2015. Udvalget har godkendt at genbevillige fire bevillingsudløb fra listen vedlagt juniindstillingen, jf. tabel.

Tabel. Videreførte bevillingsudløb

Videreførte bevillingsudløb, mio. kr., 2016 p/l	2016
Æ119 Sygdomsforebyggelse i forebyggelsescentre (Budgetaftale 2012)	-5,3
Æ121 Aktivitetspulje til plejehjem (Budgetaftale 2012)	-4,6
Æ117 Opgør med ensomheden (Budgetaftale 2012)	-3,2*
Æ129 Sundhedspakke - Telesundhed til nydiagnosticerede diabetikere	-2,1*
I alt	-15,1

*Bevillingsudløbene videreføres med et mindre beløb end anvist i tabellen, som er beløbene afsat i tidligere budgetaftaler

Det skal bemærkes, at genbevillingen af bevillingsudløbene skal endeligt politisk behandles i starten af efteråret i en fællesindstilling til Sundheds- og Omsorgsudvalget samt Socialudvalget, som herefter skal i Økonomiudvalget og Borgerrepræsentationen.

I forbindelse med juniindstillingen blev det samlede bevillingsudløb opgjort til 224,5 mio. kr. Som følge af de fire genbevillinger udgør bevillingsudløb 209,3 mio. kr. i 2016. En samlet liste med bevillingsudløb er vedlagt i bilag 10.

2.12. Ændringer vedrørende Økonomiudvalget

2.12.1. Movia

Movias bestyrelse har den 25. juni 2015 førstebehandlet Movias budget for 2016. Movias bestyrelse har vedtaget et budget, der øger tilskudsbehovet fra Københavns Kommune med 21,7 mio. kr. for budgetåret 2016. Budget til busbetjening i 2016 udgør herefter 385,9 mio. kr.

Stigningen skyldes primært en nedjustering af forventningerne til passagerindtægterne i 2016 på 22,3 mio. kr. Herudover er Movias igangværende udbud afsluttet, og indeks for dieselpriiser, rente med videre opdateret. Opdateringerne medfører en samlet besparelse på 0,6 mio. kr., jf. tabel.

Tabel. Ændringer af budget til busbetjening

1.000 kr., løbende p/l	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Budget til busbetjening med juniindstilling 2016				364.132	430.910	348.779	342.779
Nedjusterede forventning til passagerindtægter				22.347	22.347	22.347	22.347
Opdatering øvrige faktorer				-620	-620	-620	-620
Budget til busbetjening med augustindstilling 2016				385.859	452.637	370.506	364.506
Regnskab	324.331	329.545	330.500				

Note: 2013 og 2014 pba. regnskabsdata. 2015 pba. seneste estimat fra Movia.

Movia har grundet den nye finansieringsmodel meddelt, at der kan forekomme ændringer i Movias budget 2016 frem mod bestyrelsens 2. behandling af budgettet den 2. september 2015. Eventuelle ændringer håndteres i forbindelse med budgetvedtagelsen.

Den i juniindstillingen afsatte buffer på 3 mio. kr. fastholdes i budget 2016. Bufferen skal anvendes til vedligehold af realtidsinformation på stoppesteder, mindre kapacitetsjusteringer på eksisterende ruter i forbindelse med eventuelt akut opståede behov samt justering af stoppesteder i forbindelse med opgradering af buslinjer i 2016, herunder stoppesteder på linje 5A. Borgerrepræsentationen besluttede med vedtagelse af budget 2015, at der skal indsættes miljørigtige 18 meter busser på linje 5A. Busserne sættes i drift foråret 2017.

2.12.2. Etablering af Hovedstadens Beredskab I/S

BR besluttede den 17. juni 2015, at Københavns Kommune indtræder i Hovedstadens Beredskab I/S (HB) pr. 1. januar 2016. Med beslutningen overgår Københavns Brandvæsens (KB) aktiviteter til HB, jf. udkast til vedtægter, mens bevillingerne Beredskabskommissionen, Københavns Brandvæsen, drift og Københavns Brandvæsen, anlæg nedlægges. Med augustindstillingen oprettes bevillingen Hovedstadens Beredskab under Økonomiudvalget, og de bevillingsmæssige konsekvenser af BR's beslutning indarbejdes.

Det foreløbige finansieringsbehov til Hovedstadens Beredskab I/S er opgjort til 15,9 mio. kr. i 2016. Merudgifterne skal ses i sammenhæng med, at finansiering af overhead fra ambulancetjenesten og sygetransport på i alt 16,2 mio. kr. falder bort med udløbet af de hidtidige kontrakter pr. 31. januar 2016, jf. sagsfremstillingen til BR den 17. juni 2015.

BR besluttede med indstillingen 17. juni 2015, at finansieringsbehovet til HB på 15,9 mio. kr. i 2016 finansieres 4 mio. kr. via den nuværende ambulancekontrakt i 2015 samt omdisponering af uforbrugte anlægsmidler til materielanskaffelser i 2016 på 12,3 mio. kr. Resultatet på 0,4 mio. kr. i 2016 tilfalder råderummet.

Fra 2017 er der ikke længere et finansieringsbehov. Det skyldes, at Københavns driftstilskud til HB vil falde i takt med indfasningen af de forudsatte effektiviseringer i HB.

Det bemærkes, at ovenstående ændringer ikke er endeligt fastlagt. Der kan forekomme korrektioner til ovenstående tal i den nærmere gennemgang af det økonomiske grundlag for HB. Den proces forventes afsluttet i september. Eventuelle ændringer dækkes af råderummet, jf. BR's beslutning.

Tabel. Bevillingsmæssige konsekvenser af Københavns Kommunes indtræden i Hovedstadens Beredskab I/S

1.000 kr., løbende p/l	2016	2017	2018	2019
Bevilling Hovedstadens Beredskab inkl. overhead ²⁾	285.144	273.310	278.270	283.328
Betaling fra HB til KK vedr. tjenestemandspensioner	-25.337	-25.337	-25.337	-25.337
Betaling fra KK til HB vedr. ungdomsbrandkorps (Sikker By)	2.188	-	-	-
Finansieringsbehov brutto	261.995	247.973	252.932	257.991
Annullering af eksisterende bevilling til Beredskabskommissionen	-236.753	-239.297	-244.072	-248.954
Annullering af eksisterende bevilling til Københavns Brandvæsen	-9.316	-9.338	-9.193	-9.284
Finansieringsbehov netto¹⁾	15.925	-663	-333	-247
Finansiering overhead i ambulancekontrakt i 2015	-4.000	-	-	-
Omprioritering af anlægsbevilling	-12.342	-	-	-
Resultat	-416	-663	-333	-247

Note: 1) Det opgjorte nettofinansieringsbehov er ændret fra 16,1 mio. kr. i 2016 i sagsfremstillingen til BR den 17. juni 2015 til 15,9 mio. kr., hvilketskyldes en øgning af Beredskabskommissionens udgiftsbevilling i juniindstillingen på 0,2 mio. kr. vedr. kompensation for overgang fra tjenestemænd til overenskomstansatte og en omfordeling af barselsfonden. 2) Faldet i Københavns Kommunes driftstilskud til HB fra 2016 til 2017 skyldes fuld indfasning af de forudsatte effektiviseringer i HB fra og med 2017.

Køb af ambulancer

KB har december 2014 vundet et udbud om ambulancekørsel i Region Hovedstaden fra 1. februar 2016 – 31. januar 2022 med option til 31. januar 2024. Udbuddet medfører behov for indkøb af ambulancer for 26,9 mio. kr. BR har den 8. maj 2014 og 30. april 2015 bevilget KB midler til indkøbene, som er finansieret af KB via interne lån, der tilbagebetales med 3,4 mio. kr. årligt i kontraktens løbetid. Afdragene på de interne lån svarer til overskuddet i kontrakten. Med KB's udtræden af kommunen overgår ambulancetjenesten til HB, og afdragene på det interne lån annulleres. Der er derfor behov for at anvise finansiering til at dække de manglende afdrag.

I udkast til vedtægter for HB indgår det, at Københavns Kommune hhv. dækker det underskud/modtager det overskud, der måtte opstå ved opfyldelsen af kontrakten. Det i kontrakten forudsatte overskud til finansiering af ambulancerne vil dermed medføre en positiv efterregulering af overskuddet i HB svarende til 3,4 mio. kr. om året, som tilfalder Københavns Kommunes kasse. Med denne indstilling finansieres de manglende afdrag på de interne lån til ambulancerne derfor via kassen.

I forbindelse med indkøb af ambulancer ligger der 1,2 mio. kr. i 2016 på Københavns Brandvæsen, anlæg. Midlerne flyttes med denne indstilling til en pulje på bevillingen fælles anlægspuljer, med henblik på at blive flyttet til 2015 i 4. anlægsperiodiseringssag 2015.

Det bemærkes, at den endelige model for finansiering af indkøb af ambulancer indgår i en nærmere gennemgang af HB's økonomi, som forventes afsluttet i september.

2.12.3. Tjenestemandspensioner

Kommunen har udgifter til tjenestemandspensioner på både serviceområdet og forsyningsområdet. I 2016 forventes en samlet udgift på 1.134,0 mio. kr., fordelt med 931,3 mio. kr. på service og 202,7 mio. kr. på forsyning, jf. tabel.

Tabel. Budget vedrørende tjenestemandspensioner budget 2016

Mio. kr., 2016 p/l	2016	2017	2018	2019
IC ramme, service	970.216	1.007.897	1.046.973	1.087.513
Korrektion til service	-13.587	-12.537	-12.764	-12.990
Etablering af Hovedstadens Beredskab I/S, service	-25.337	-25.337	-25.337	-25.337
Budgetforslag 2016, service	931.292	970.023	1.008.872	1.049.186
IC ramme, forsyning	200.750	201.546	202.598	203.656
Korrektion til forsyning	1.911	3.250	4.491	6.008
Budgetforslag 2016, forsyning	202.661	204.796	207.089	209.664

Den forventede udgift betyder, at serviceområdet nedjusteres med 13,6 mio. kr. i forhold til niveauet i IC2016, mens udgifterne i de efterfølgende år er ca. 1 mio. kr. højere. Nedjusteringen skyldes, at der for området forventes færre pensionerede tjenestemænd i 2016 og frem end tidligere antaget, samt at lønfremskrivningen i medfør af O.15 er lavere end tidligere forudsat.

Forsyningsområdet opjusteres med 1,9 mio. kr. i 2016 i forhold til indkaldelsescirkulæret for 2016, hvor udgifterne de efterfølgende år er stigende. Opjusteringen skyldes at faldet i antallet af pensionerede tjenestemænd på området ventes at være mindre i 2016 og frem end tidligere antaget.

Københavns Brandvæsens udtræder af Københavns Kommune pr. 1. januar 2016. Det medfører, at der overføres en række tjenestemænd fra kommunen til Hovedstadens Beredskab I/S. Det vil stadig være Københavns Kommune, der udbetaler pension til allerede pensionerede samt overførte tjenestemænd. Hovedstadens Beredskab I/S betaler et beregnet pensionsbidrag på 25,3 mio. kr. pr. år til Københavns Kommune for de overførte tjenestemænd. Beløbet modsvares af et forhøjet bidrag til Hovedstadens Beredskab I/S, jf. afsnit 2.12.2. Det bemærkes, at arbejdet med økonomien i Hovedstadens Beredskab ikke er afsluttet, hvilket kan medføre ændringer i det opgjorte beløb, som ligeledes modsvares af en tilsvarende regulering af bidraget til Hovedstadens Beredskab I/S. Arbejdet forventes afsluttet i september.

2.12.4. Opsplitning af bevillinger til Københavns Ejendomme og Byggeri København

Med augustindstillingen overflyttes hovedparten af KEjds anlægsbevilling fra 2016 og frem til ByK, jf. BR 28/05-2015. Samtidig sker der en omflytning fra KEjds bevilling til eksekvering af anlægssager til ByK og KEjds driftsbevillinger, hvilket medfører, at ca. 3,7 mio. kr. flyttes fra anlæg til drift i 2016.

2.13. Ændringer vedrørende Teknik- og Miljøudvalget

2.13.1. Opdatering af model for indtægtsniveau på betalingsparkeringsområdet

Med IC2014 blev det vedtaget, at indtægtskravet for betalingsparkering fremover reguleres således, at det afspejler betalingsparkeringsstaksternes faktiske udvikling og ikke den kommunale p/l. Begrundelsen for denne regulering er, at betalingsparkeringsstaksterne ikke afspejler den kommunale p/l-fremskrivning af det budgetterede indtægtsniveau.

Reguleringen af indtægtskravet for betalingsparkering opdateres i augustindstillingen, eftersom p/l for 2016 har ændret sig i forhold til antagelsen i budgettet for 2015. I forbindelse med beregningen af det nye niveau for betalingsparkering har Økonomiforvaltningen konstateret, at udgangspunktet for det budgetterede indtægtsniveau i IC2015 er for højt i budgetoverslagsårene 2016 til 2019. Opdateringen indebærer, at det budgetterede indtægtskrav i 2016 nedskrives med 1,4 mio. kr. (2016 p/l).

Nedskrivningen af det budgetterede indtægtskrav er udgiftsneutral, idet en mindre indtægt medfører en lavere modregning til staten, jf. Lov om nedsættelse af statstilskuddet ved forhøjelse af kommende parkeringsindtægter. Reguleringen finansieres gennem de midler, der er reserveret i kassen til nedsættelsen af statstilskuddet og har dermed ikke råderumseffekt.

2.13.2. Byfornyelsesejendomme

Det afklaringsarbejde, Teknik- og Miljøforvaltningen og Økonomiforvaltningen igangsatte med IC2016 med henblik på en udredning af økonomien forbundet med porteføljen af byfornyelsesejendomme, pågår fortsat. Det forventes, at principper for overdragelse af ejendommene samt økonomien på området foreligger umiddelbart inden forhandlingerne om budget 2016.

2.13.3. Tilskudsdeklarationsmidler

Med IC2016 blev der igangsat et arbejde om den fremadrettede bevillingsmæssige styring af tilskudsdeklarationsmidlerne. Status på arbejdet er fortsat, at Teknik- og Miljøforvaltningen er i gang med at afklare den konteringsmæssige håndtering af området i samarbejde med Økonomiforvaltningen og Intern Revision. Afklaringen forventes afsluttet inden IC2017.

2.14. Ændringer vedrørende Socialudvalget og Sundheds- og Omsorgsudvalget

2.14.1. Omlægning af ældremilliarden

Med aftale om kommunernes økonomi for 2016 er den i finansloven for 2014 afsatte ”ældremilliard” omlagt fra et øremærket driftstilskud til bloktilskuddet. Det betyder, at kommunerne nu selv kan prioritere, hvad midlerne skal anvendes til. Kommunernes serviceramme er hævet tilsvarende.

Omlægningen medfører, at Socialudvalgets og Sundheds- og Omsorgsudvalgets nettoserviceudgifter hæves med samlet 58,2 mio. kr. i 2016, faldende til 58,0 mio. kr. fra og med 2018, svarende til det hidtil budgetterede driftstilskud. Herudover fjernes Sundheds- og Omsorgsforvaltningens indtægtskrav på anlægsområdet på 1,8 mio. kr. i 2016, stigende til 2,0 mio. kr. fra og med 2018, jf. tabel.

Tabel. Omlægning ældremilliard

1.000. kr., 2016 p/l	2016	2017	Fra og med 2018
Socialudvalget, service	5.543	5.543	5.333
Sundheds- og Omsorgsudvalget, service	52.634	52.423	52.633
Service i alt	58.177	57.966	57.966
Sundheds- og Omsorgsudvalget, anlæg	1.820	2.032	2.032

Omlægningens betydning for kommunens indtægter er beskrevet i afsnit 5.4.

2.15. Budgetanalyser mv.

2.15.1. Socioøkonomi og demografimodeller på socialområdet

Med IC2016 igangsatte Økonomiforvaltningen, Børne- og Ungdomsforvaltningen, Socialforvaltningen og Sundheds- og Omsorgsforvaltningen undersøgelser af sammenhængen mellem den socioøkonomiske udvikling og sandsynligheden for at blive tildelt specialundervisning, foranstaltninger til udsatte børn og unge samt hjemmepleje og plejeboliger over tid. Til at kvalificere dette arbejde har KORA udarbejdet rapporter på henholdsvis specialundervisning og området for udsatte børn og unge. Sundheds- og Omsorgsforvaltningen har selv analyseret området for plejeboliger.

På socialområdet er der yderligere et arbejde med at kvalificeret behovet for demografimodeller på området for udsatte børn og unge og området for borgere med sindslidelse, som blev igangsat med budget 2015. KORAs analyse en del af arbejdet med at kvalificerer behovet på området for udsatte børn og unge

Udsatte børn og unge

I Budgetaftale 2015 fremgår det, at Socialforvaltningen og Økonomiforvaltningen arbejder videre med at kvalificere en demografimodel for området, herunder belyse forholdet mellem Social- og Indenrigsministeriets sociale indikatorer og det konstaterede pres på den sociale indsats ift. udsatte børn og unge i København.

Til at belyse den eventuelle sammenhæng mellem den socioøkonomiske udvikling og udgiftsniveauet for udsatte børn og unge i København, har Økonomiforvaltningen og Socialforvaltningen bedt KORA foretage en analyse af området.

Med udgangspunkt i data fra 2013 har KORA analyseret sammenhængen mellem et barns socioøkonomiske baggrund og dets sandsynlighed for at modtage en social foranstaltning. På baggrund af udviklingen i de socioøkonomiske variable i København har de herefter foretaget en analyse af social udsathed, målt som hvor stor en andel af de 0-17 årige børn og unge, der forventes at modtage en social foranstaltning. Dette er foretaget relativt i forhold til resten af landet, og i forhold til København selv, set over perioden 2006-2013.

KORA konkluderer i sin analyse for det første, at der er en stærk sammenhæng mellem børn og unges socioøkonomiske baggrund og deres sandsynlighed for at modtage en social foranstaltning. Dernæst viser

analysen, at der er sket en relativ forbedring af de socioøkonomiske vilkår i København i forhold til andre kommuner fra 2006 til 2013. Fra at ligge væsentligt over landsgennemsnittet for social udsathed for de 0-17 årige i 2006, ligger København nu under gennemsnittet.

Analysen viser også, at der har været en positiv udvikling i perioden 2009 til 2012 og så en lille stigning i udsathed i 2013 jf. nedenstående tabel. Den forventede andel af udsatte børn og unge i alderen 0-17 år, der modtager en foranstaltning, er således faldet fra 2,24 pct. i 2009 til 1,96 pct. i 2013. Perioden 2006-2009 viser en stigning i udsatheden. På grund af problemer med datatilgængelighed, kan man ikke direkte sammenligne tallene for 2006-2008 og 2009-2013..

Nedenstående tabel viser hvor stor en andel af de københavnske børn og unge der ud fra deres socioøkonomiske baggrund forventes at modtage en foranstaltning.

Tabel. Beregnet andel modtagere af en foranstaltning

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Beregnet andel foranstaltningsmodtagere, København, pct.	1,98	2,04	2,11	2,24	2,06	2,04	1,94	1,96
Beregnet andel foranstaltningsmodtagere, hele landet, pct.	1,58	1,69	1,84	2,05	2,01	2,09	2,10	2,18

Note: De beregnede andele for 2006-2008 bygger hver for sig på andre aldersgrupper end 2009-2013. Derfor er andelene ikke direkte sammenlignelige.

På baggrund af KORAs analyse er Socialforvaltningen og Økonomiforvaltningen enige om, at der ikke er grundlag for at udarbejde en demografibetinget budgetreguleringsmodel. Der vil dog fortsat være behov for at følge udviklingen på området både ift. den demografiske samt ift. den socioøkonomiske udvikling. I forhold til Budget 2016 vil Socialforvaltningen udarbejde et budgetnotat på området for udsatte børn og unge, hvor en fortsat fokus på den tidlige indsats kan understøtte, at København også fremover får en lavere andel udsatte børn og unge samt håndterer det stigende antal børn og unge i København.

Borgere med sindslidelse

På området for Borgere med Sindslidelse har Socialforvaltningen i samarbejde med Økonomiforvaltningen udarbejdet en kapacitetsanalyse samt en ny strategi for styrket recovery-fokus på botilbudsområdet, herunder øget brug af støtte i eget hjem. Analysen er mundet ud i en 5-årig investeringsplan, som danner baggrund for Socialforvaltningens budgetnotat på området for perioden 2016-2020.

Specialundervisning

Ud fra samme metode, som analysen på området for udsatte børn og unge, har KORA analyseret sammenhængen mellem et barns socioøkonomiske baggrund og dets sandsynlighed for at modtage ekskluderende specialundervisning. KORA konkluderer, at der er en stærk sammenhæng mellem børns socioøkonomiske baggrund og deres sandsynlighed for at modtage ekskluderende specialundervisning. Desuden viser analysen, at andelen af københavnske børn, der ud fra deres socioøkonomiske træk forventes at modtage specialundervisning, er faldet mere i den undersøgte periode fra skoleåret 2009/2010 til 2013/2014 end udviklingen på landsplan.

Tabel. Udviklingen i det forventede antal modtagere af ekskluderende specialundervisning

	2009	2010	2011	2012	2013
Beregnet andel modtagere af ekskluderende specialundervisning, København	4,27 %	4,12 %	4,06 %	3,90 %	3,86 %
Beregnet andel modtagere af ekskluderende specialundervisning, hele landet	4,33 %	4,28 %	4,32 %	4,23 %	4,22 %

Kilde: KORAs beregninger på baggrund af data fra Danmarks Statistik og Statens Serum Institut.

Hjemmepleje- og plejeboliger

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen har foretaget en analyse af befolkningssammensætning og udgiftsbehov vedrørende hjemmepleje og plejeboliger. Formålet med analysen er at give et indblik i hvilke faktorer, der påvirker den enkelte borgers behov for hjemmehjælp og plejebolig. De foreløbige resultater viser, at alder og forbrug af sundhedsydelse er de faktorer, som har størst betydning for, om borgere modtager omsorgsydelser. Endvidere viser analysen, at andre faktorer med forklaringskraft blandt andet er, om borgeren tidligere har modtaget førtidspension og om borgeren er enlig. Endelig har socioøkonomiske faktorer såsom indkomst, uddannelse og oprindelsesland betydning.

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen og Økonomiforvaltningen vil arbejde videre med en kvalificering af analysens resultater.

2.15.2. Evaluering af kompensation til skæv DUT i budget 2015

Med budget 2015 blev der afsat 47,2 mio. kr. i 2015, 40,6 mio. kr. i 2016, 25,5 mio. kr. i 2017 og 10,3 mio. kr. i 2018 (2016 p/l) på service til skæve DUT-sager. Det blev samtidig besluttet, at kompensationen skal evalueres i forbindelse med budget 2016.

På den baggrund har de forvaltninger, som har modtaget kompensation i budget 2015, foretaget en evaluering af kompensationen. Forvaltningernes skønnede budgetbehov er 50,4 mio. kr. i 2016. Ved sygedagpengereformen, reform af førtidspension og fleksjob samt Beskæftigelses- og Integrationsudvalgets del af kontanthjælpsreformen er skønnet over budgetbehovet i 2016 baseret på kompensationen i 2015.

I 2016 giver det en manko på samlet set 9,8 mio. kr. i forhold til den afsatte kompensation i budget 2016, jf. tabellen nedenfor.

Tabel. Oversigt over forvaltningernes skøn af udgifter i 2016 og frem til skæve DUT-sager med kompensation i budget 2015

Service - 1.000 kr., 2016 p/l	Udvalg	Kompensation i 2016	Skønnet budgetbehov i 2016	Manko			
				2016	2017	2018	2019
Reform af kontanthjælpssystemet	BIU og BUU	11.379	13.310	1.930	6.198	10.363	10.363
Sygedagpengereform og reform af førtidspension og fleksjob	BIU, SOU, SUD og BUU	23.368	26.924	3.556	12.294	21.133	21.133
Reform af erhvervsskolerne	BUU og SOU	4.369	8.340	3.972	5.597	7.223	7.223
Råstofloven	TMU	1.118	1.266	148	555	961	961
Specialrådgivningsydelse	BUU	406	559	152	254	457	457
I alt		40.640	50.399	9.759	24.897	40.137	40.137

Yderligere ses manko på 24,9 mio. kr. i 2017, 40,1 mio. kr. i 2018 og 40,1 mio. kr. i 2019 ved at sammenholde skønnet for udgifter i 2016 med kompensationen i budget 2015 i 2017, 2018 og 2019. Forvaltningernes evalueringer af skæve DUT-sager med kompensation i budget 2015 er vedlagt som bilag 4. Heri uddybes blandt andet forvaltningernes skøn over udgifter i 2016.

3. Udvalgenes anlægsudgifter i budgetforslag 2015

3.1. Anlægsudgifter fordelt på udvalg

I tabellen nedenfor fremgår kommunens samlede nettoanlægsudgifter på i alt 4,5 mia. kr. i budgetforslag 2016 fordelt på udvalg. Der er indarbejdet bruttoanlægsudgifter for 4,9 mia. kr.

Tablel. Anlægsudgifter

Udvalg 1.000 kr., 2016 p/l*	Udgifter 2016	Indtægter 2016	Netto 2016
Revisionen	0	0	0
Borgerrådgiveren	0	0	0
Økonomiudvalget	1.745.383	-181.868	1.563.515
Kultur- og Fritidsudvalget	251.712	0	251.712
Børne- og Ungeudvalget	1.028.409	-49.577	978.832
Sundheds- og Omsorgsudvalget	124.177	-1.814	122.363
Socialudvalget	119.831	0	119.831
Teknik- og Miljøudvalget	1.677.008	-209.072	1.467.937
Beskæftigelses- og Integrationsudvalget	1.378	0	1.378
I alt	4.947.898	-442.331	4.505.568

Note: *Bruttoanlæg er i denne tabel opgjort ekskl. hovedkonto 1 under Teknik- og Miljøudvalget, svarende til bruttoanlægsdefinitionen i økonomiaftalen. Forvaltningernes budgetter er i ovenstående tabel ikke opdateret med nye pris- og lønskøn. Konsekvensen af de opdaterede skøn er lagt i puljer under Økonomiudvalget, hvorfor det samlede budget stemmer.

4. Udvalgenes overførsler mv. i budgetforslag 2016

4.1. Overførsler mv. fordelt på udvalg

I tabellen nedenfor fremgår kommunens samlede udgifter til overførsler mv. i budgetforslag 2016 fordelt på udvalg.

Tabel: Udvalgenes Overførsler mv. i budgetforslag 2016

1.000 kr., 2016 p/l*	2016	2017	2018	2019
Revisionen	0	0	0	0
Borgerrådgiveren	0	0	0	0
Økonomiudvalget	344.208	336.504	330.902	322.954
Kultur- og Fritidsudvalget	550.581	551.124	551.668	542.645
Børne- og Ungdomsudvalget	12.341	12.355	12.367	12.379
Sundheds- og Omsorgsudvalget	1.849.313	1.855.011	1.860.415	1.865.834
Socialudvalget	1.387.834	1.384.042	1.385.705	1.387.371
Teknik- og Miljøudvalget	-1.125	2.659	2.446	2.241
Beskæftigelses- og Integrationsudvalget	6.611.973	6.605.236	6.607.412	6.612.388
I alt	10.755.126	10.746.932	10.750.915	10.745.812

*Forvaltningernes budgetter er i ovenstående tabel ikke opdateret med nye pris- og lønskøn. Det samme gælder for ændringer der indarbejdes med denne indstilling. Konsekvensen af de opdaterede pris- og lønskøn samt ændringer i augustindstilling er lagt i puljer under Økonomiudvalget, hvorfor det samlede budget stemmer.

Siden Økonomiudvalget i juni tiltrådte de budgetrammer, som skulle danne baggrund for kommunens budgetforslag 2015 (Økonomiudvalget, 9. juni 2015), er der foretaget nedenstående justeringer.

4.2. DUT-pulje vedrørende overførsler mv.

Hovedregel på overførsler mv. er, at DUT-kompensation og øvrige lovændringer er indarbejdet i forvaltningernes skøn for udgifterne på overførsler mv. i forbindelse med forvaltningernes indmelding af budgetbidrag i foråret, jf. IC2016. På den baggrund er udgiftskønnet på overførsler for større sager som beskæftigelsesreformen allerede indarbejdet i budgetforslag 2016. Videre tages der højde for kompensationen af omlægning af refusionssystemet på beskæftigelsesområdet gennem udligningen. Dog reguleres sager under Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningens efterspørgselsstyrede indsats under overførsler mv. i forbindelse med indarbejdelse af DUT-kompensation på overførsler, da dette område er rammestyret. Sagen vedr. automatiseret kronikertilskud medfører en reduktion kommunernes serviceramme. Imidlertid burde reduktionen ifølge KL ligge på overførsler mv., og Kultur- og Fritidsforvaltningens overførselsramme er derfor nedjusteret.

Årets Lov- og Cirkulæreprogram har medført, at der i budgetforslag 2016 på styringsområdet Overførsler mv. er afsat i 6,2 mio. kr. i 2016, mens der afsættes 7,1 mio. kr. i 2017 og 7,3 mio. kr. i 2018 (2016-pl), jf. tabel nedenfor.

Tabel. DUT-kompensation i 2015 på overførsler mv.

1.000 kr., 2016 p/l	2016	2017	2018
Samlet ændring af BF2015, Overførsler mv.	6.205	7.125	7.268
- Efterspørgselsstyrede indsats (BIF)	7.084	8.004	8.147
- Automatiseret kronikertilskud (KFF)	-879	-879	-879

Note: DUT-korrektionen i 2016-2018 er indlagt med stigende profil for bevillingerne Efterspørgselsstyret Indsats, da bevillingen er rammestyret.

DUT-korrektionerne vedrørende budget 2015 håndteres i 2. sag om bevillingsmæssige ændringer, der behandles af Økonomiudvalget den 18. august 2015.

Fordelingen af DUT-sager på udvalg fremgår af bilag 3.

4.3. Nyt niveau for særligt dyre enkeltsager

Socialforvaltningen, Sundheds- og Omsorgsforvaltningen, Børne- og Ungdomsforvaltningen og Økonomiforvaltningen blev i 2014 enige om en ny budgetteringsmodel for særligt dyre enkeltsager (SDE). Socialforvaltningen har dog efterfølgende erfaret, at den nye budgetteringsmodel er forbundet med for stor usikkerhed. På den baggrund er det aftalt, at skønnet som tidligere år baseres på antallet af personer, som forventes at udløse refusion. Socialforvaltningen er i dialog med revisionen om udvikling af en mere retvisende model.

Socialforvaltningen, Sundheds- og Omsorgsforvaltningen, Børne- og Ungdomsforvaltningen og Økonomiforvaltningen er med udgangspunkt i antallet af personer, som forventes at udløse refusion enige om, at indtægtsniveauet for SDE fastsættes til i alt 173,7 mio. kr. i 2016, jf. tabel.

Tabel. Indtægter fra særligt dyre enkeltsager

Mio. kr., 2016 p/l	Fordeling mellem forvaltninger	Indtægter 2016 i augustindstillingen	Indtægter 2016 i IC	Forskel
Socialudvalget	97,79 %	-169,8	-173,5	-3,7
Sundheds- og Omsorgsudvalget	1,17 %	-2,0	-2,1	-0,1
Børne- og Ungdomsudvalget	1,04 %	-1,8	-1,8	0,0
I alt*	100,00 %	-173,6	-177,4	-3,8

*Som følge af, at ændringen af p/l først indarbejdes på de enkelte bevillinger i forbindelse med TÆF, er der en mindre forskel mellem den angivne puljestørrelse i kapitel 1.8 og tabellen. Årsagen er at puljen også tager højde for ændret p/l.

Ovenstående ændringer indarbejdes med denne indstillingen i en pulje under Økonomiudvalget, og udmøntes til de relevante forvaltninger med TÆF.

Niveauet for særligt dyre enkeltsager genberegnes frem mod forhandlingerne om budget 2016 med henblik på at korrigere for evt. udvikling i antallet af personer, som udløser refusion. Dette sker på baggrund af halvårsregnskabet for 2015 samt evt. ny budgetteringsmodel. Eventuel ændring af niveau vil indgå i budgetaftale 2016. Eventuelle ændringer i indtægtsniveauet som følge af DUT-sager eller lignende i regnskabsåret indarbejdes i sagerne om bevillingsmæssige ændringer. Det nye og eventuelt reviderede indtægtsniveau i budgetaftalen vil danne grundlag for opgørelsen af indtægterne ved regnskabsafslutningen i 2015.

4.4. Aktivitetsbestemt medfinansiering af sundhedsvæsenet

Budgettet til kommunal medfinansiering af sundhedsvæsenet er delt mellem Sundheds- og Omsorgsforvaltningen og Socialforvaltningen, hvoraf Sundheds- og Omsorgsforvaltningen har budgettet til det somatiske område og sygesikringen (ca. 92,5 pct.), mens Socialforvaltningen har budgettet til psykiatriområdet (ca. 7,5 pct.). Budgettet til kommunal medfinansiering bliver lagt på baggrund af Københavns Kommunes egen prognose for udgiftsniveauet, hvormed der tages højde for både den demografiske udvikling og forventet meraktivitet i forhold til KL's skøn. Med IC 2016 blev niveauet for kommunal medfinansiering fra året før videreført, reguleret med regionernes p/l, og der blev ikke foretaget ændringer hertil med juniindstillingen. Med IC 2016 blev der desuden afsat en pulje under Økonomiudvalget på 36,4 mio. kr. varigt svarende til Københavns Kommunes forventede demografiske udvikling fra 2015 til 2016. Med udgangspunkt i regnskab 2014 og udviklingen i prognosen for 2015 i halvårsregnskabet er der nu udarbejdet en prognose for niveauet for kommunal medfinansiering. Prognosen er indarbejdet i budgetforslaget med en forhøjelse af demografipuljen på 10,2 mio. kr., svarende til en samlet pulje på 46,6 mio. kr. i 2016. Puljen udmøntes til Sundheds- og Omsorgsudvalget med TÆF.

Tabel. Kommunal medfinansiering af sundhedsvæsenet budget 2016

Mio. kr., 2016 p/l	IC	Budgetforslag	Ændring
Sundheds- og Omsorgsudvalget	1.806.388	1.852.974	*46.586
Socialudvalget	150.984	150.984	0
Tidligere afsat i Demografipulje under Økonomiudvalget	36.413		36.413
Merudgift i alt. Indarbejdes i demografipuljen og udmøntes med TÆF			10.173

Som følge af, at ændringen af p/l først indarbejdes i de enkelte puljer i forbindelse med TÆF, kan der være mindre afvigelser mellem tallene i denne tabel og oversigten i kapitel 1.

Det bemærkes, at der endnu ikke er indgået en aftale om regionernes økonomi for 2016 mellem regeringen og Danske Regioner. Det betyder bl.a., at der udestår opdaterede skøn for regionernes priser og lønninger, hvilket kan påvirke udgiftsniveauet for aktivitetsbestemt medfinansiering af sundhedsvæsenet i 2016. Eventuelle afledte ændringer håndteres i forbindelse med vedtagelse af budgettet.

4.5. Ændringer under Økonomiudvalget

4.5.1. Beskæftigelsestilskud

På dagpengeområdet modtager Københavns Kommune et særligt beskæftigelsestilskud, der dækker kommunens udgifter til A-dagpenge og løntilskud.

Negative ubalancer på beskæftigelsestilskuddet dækkes af kommunens økonomiske råderum. Udgifterne og indtægterne på området, som dækkes af beskæftigelsestilskuddet, har de seneste år vist sig vanskelige at forudsige og ændrer sig betydeligt med de løbende ledighedsskøn. Det er således et område med stor usikkerhed i budgetlægningen.

I IC2016 indgik et finansieringsunderskud på 223 mio. kr. på området for A-dagpenge og løntilskud i 2015. Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen har i forbindelse med budgetbidraget foretaget et nyt skøn for udgifterne på området i 2016 på 1.686 mio. kr., som dermed er 66 mio. kr. mindre end i IC2016. Økonomi- og Indenrigsministeriet har udmeldt det foreløbige beskæftigelsestilskud for 2016 på 1.603 mio. kr. Det medfører dermed et foreløbigt finansieringsunderskud på 83 mio. kr., jf. nedenstående tabel.

Tabel. Balance beskæftigelsestilskud 2016

Mio. kr., 2016 p/l	IC 2016	Augustindstilling 2016*
Beskæftigelsestilskud	1.529	1.603
Udgifter BIU	1.752	1.686
Balance	-223	-83

Note:* Omregnet med ny afdæmpet satsregulering på 1,1 pct. i henhold til Økonomaftalen 2016

I forbindelse med offentliggørelse af Økonomisk Redegørelse i august vil udgiftssiden blive revurderet. Eventuelle ændrede udgiftsskøn kan indgå i budgetforhandlingerne.

4.5.2. Pulje til merudgifter for forsikrede ledige.

Puljen er afsat i budgetforslaget til 2013 og skal dække eventuelle merudgifter til forsikrede ledige. Puljen udgør 59,8 mio. kr. svarende til Københavns Kommunes nettomerudgifter, hvis ledigheden i Københavns Kommune for forsikrede ledige bliver 1 pct.-point højere end forventet.

4.6. Ændringer under Beskæftigelses- og Integrationsudvalget

4.6.1. Ændret skøn for efterspørgselsstyrede overførsler

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen har siden juniindstillingen opjusteret skønnet for de efterspørgselsstyrede overførsler i 2016 og frem med samlet 29 mio. kr., jf. tabel. Justeringen er indarbejdet i Beskæftigelses- og Integrationsudvalgets budgetforslag for 2016. Det nye skøn skyldes primært en ny ledighedsprognose fra Økonomi- og Indenrigsministeriets økonomiske redegørelse (maj), samt indregning af ny afdæmpet satsreguleringsprocent.

Tabel. Ændret skøn for efterspørgselsstyrede overførsler

Mio. kr., 2016 p/l	IC 2016	Juniindstilling	Forventet udgift august-indstillingen ¹⁾	Afvigelse ift. juniindstilling
Kontanthjælp mv.	2.398	2.900	2.950	50
Forsikrede ledige	1.732	1.692	1.666	-26
Sygedagpenge	630	695	714	19
Øvrige ²⁾	579	657	642	-14
I alt³⁾	5.340	5.943	5.972	29

Note: 1) Omregnet med ny afdæmpet satsregulering på 1,1 pct. i henhold til Økonomaftalen 2016. 2) Øvrige omfatter fleksjob, skånejob, ledighedsydelse, seniorjob og ressourceforløb.

Finansministeriet udsender ultimo august ny Økonomisk Redegørelse, som indeholder et opdateret skøn for ledighedsudviklingen i 2016. Endvidere forventes i august et nyt skøn fra Beskæftigelsesministeriet for konsekvenserne af refusionsomlægningen. Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen og Økonomiforvaltningen vurderer umiddelbart herefter, hvorvidt det giver anledning til at revurdere udgiftskønnet for de efterspørgselsstyrede overførsler i København. Eventuelle revurderinger vil indgå i budgetforhandlingerne for 2016.

4.7. Ændringer under Socialudvalget

4.7.1. Ændret skøn for efterspørgselsstyrede overførsler

Socialforvaltningen har siden juniindstillingen ændret deres skøn for efterspørgselsstyrede overførsler i 2016 og frem. Skønnet nedjusteres med 3,9 mio. kr., som følge af en afdæmpet satsreguleringsprocent. Dermed udgør Socialforvaltningens samlede skøn for overførselsudgifter 1.405 mio. kr. i 2016.

5. Finansposter

5.1. Budgettering af finansposter

Som en del af udvalgenes budgetbidrag har forvaltningerne i maj indleveret bidrag for finansposter.

Økonomiudvalget og Kultur- og Fritidsudvalget har tilrettet skøn for kommunal indkomstskat og selskabsskat, tilskud og udligning i budget 2016, efter Social- og Indenrigsministeriet offentliggjorde de garanterede beløb for 2016 i juli i ”Kommunal udligning og generelle tilskud 2016”.

Almindeligvis budgetlægges overslagsårene i budgetforslaget på baggrund af KL’s skatte- og tilskudsmodel. KL er imidlertid forsinket med at udarbejde modellen i år, og derfor er tilskud og udligning samt indkomstskat og selskabsskat med få undtagelser budgetteret i overslagsårene på baggrund af statsgarantien for 2016.

Herudover er der endnu ikke indgået aftale om regionernes økonomi mellem regeringen og Danske Regioner, hvilket kan medføre ændringer i kommunernes aktivitetsbestemte medfinansiering af sundhedsvæsenet og således medføre ændringer i bloktilskuddet for 2016 og frem.

Indtægter fra tilskud og udligning vil frem mod Økonomiudvalgets førstebehandling af budgettet blive revurderet på baggrund af KL’s skatte- og tilskudsmodel, som Økonomiforvaltningen har modtaget kort før publicering af budgetforslaget.

Budgettet for indtægten fra grundskyld og dækningsafgift samt udgifter til tilbagebetaling af for meget betalt ejendomsskat er blevet revurderet ultimo juli og kvalitetssikres ultimo august på baggrund af SKATs seneste vurderingsændringer og halvårsregnskabet. Eventuelle justeringer håndteres i forbindelse med budgetvedtagelsen.

5.2. Finansposter

Finansposterne består af renteudgifter og -indtægter, indtægter fra skatter, tilskud og udligning samt balanceforskydninger.

Københavns Kommunes finansposter udgør 39.955 mio. kr. på baggrund af budgetbidragene for 2016 samt Social- og Indenrigsministeriets tilskudsudmelding for 2016 og SKATs ejendomsvurderinger fra 2016. Kommunens samlede indtægter fremgår af tabellen nedenfor.

Tabel. Ændringer i finansposter siden juniindstillingen

Mio. kr., 2016 p/l	Juniindstillingen	Augustindstillingen	Ændring
Skatter	-28.721	-29.396	-675
Kommunal indkomstskat	-22.862	-23.138	-276
Selskabsskat	-1.008	-1.389	-381
Anden skat på lignet visse indkomster	-110	-144	-34
Grundskyld	-3.595	-3.587	8
Anden skat på fast ejendom	-1.147	-1.138	9
Tilskud og udligning	-8.262	-8.503	-241
Udligning og statstilskud	-6.564	-6.730	-166
Udligning af selskabsskat	184	357	173
Udligning og tilskud vedr. udlændinge	-372	-367	5
Beskæftigelsestilskud	-1.529	-1.603	-74
Øvrige tilskud	19	-160	-179
Renter	-144	-135	9
Finansforskydninger	-1.892	-1.921	-29
Likvide aktiver	-1.780	-1.620	160
Indskud i landsbyggefonden	230	333	103
Deponeringsfrigivelser	-76	-76	0
Deponeringer	5	5	0
Øvrige forskydninger	-473	-765	-292
Langfristet gæld	202	202	0
Finansposter i alt	-39.019	-39.955	-936

Note: Indtægter angives med negative tal. Negative tal i tredje kolonne angiver merindtægter.

5.3. Skatter

Skatter er Københavns Kommunes væsentligste indtægtskilde og udgør i augustindstillingen 29.396 mio. kr. De vigtigste er indkomstskatten, ejendomsskat og selskabsskat.

Indkomstskat og selskabsskat

Den kommunale indkomstskat i augustindstillingen er udmeldt af Social- og Indenrigsministeriets i statsgarantien for 2016. Siden juniindstillingen er indkomstskatten opjusteret med 276 mio. kr. til 23.138 mio. kr. i 2016.

Den kommunale andel af selskabsskat afregnes med tre års forsinkelse. Indtægten fra selskabsskat i 2016 vedrører derfor 2013. Københavns Kommunes indtægt fra selskabsskat i 2016 udgør 1.389 mio. kr., hvilket medfører, at indtægten fra selskabsskat pr. indbygger i Københavns Kommune er over landsgennemsnittet. Indtægten fra selskabsskat er blevet opjusteret siden juniindstillingen med 381 mio. kr. I budgetoverslagsårene antages indtægten at følge KL's skøn for hele landets udvikling. Dog er der taget højde for, at Københavns Kommunes indtægt fra selskabsskat er ekstraordinært høj i 2016.

Grundskyld og anden skat på fast ejendom

Indtægten fra ejendomsskatter er samlet set budgetteret til 4.675 mio. kr. Ejendomsskat betales enten i form af grundskyld på afgiftspligtige grundværdier eller som dækningsafgift vedrørende offentlige ejendomme og på private forretningsejendomme.

Opkrævet grundskyld er siden 2003 underlagt det såkaldte grundskatteloft. Loftet medfører en grænse for, hvor meget grundskylden kan stige fra år til år for den enkelte ejendom. Grundskylden kan dermed højst stige med den årligt fastsatte reguleringsprocent på mellem 3 pct. og 7 pct. Den afgiftspligtige grundværdi reguleres årligt, indtil den svarer til grundværdien i ejendomsvurderingen. Grundværdierne er fastsat af SKAT, mens reguleringsprocenten for 2015-2016 er fastsat af Folketinget til 6,6 pct. i 2015. Indtægten fra grundskyld forventes i 2016 at være 3.707 mio. kr., og udgiften til tilbagebetalinger på baggrund af klagesager er budgetteret til 120 mio. kr. i hvert af årene 2016-2019, hvoraf 20 mio. kr. som udgangspunkt er reserveret til at dække et eventuelt mindreprovenu fra grundskyld hovedtilsvar.

Indtægten fra dækningsafgift, som betales på baggrund af den aktuelle vurdering, er budgetteret til i alt 1.294 mio. kr. Budgettet til tilbagebetalinger af dækningsafgift var 192 mio. kr. i 2015 grundet ekstraordinære klagesager, men er i 2016 og årene derefter budgetteret til 156 mio. kr.

Budgettet til betaling af afsavnsrenter i sager om tilbagebetaling af grundskyld eller dækningsafgift, hvor borgere eller virksomheder får nedsat deres ejendomsvurdering af SKAT, hæves med 10 mio. kr. om året med augustindstillingen, jf. afsnit 5.5.

Tabel. Ejendomsskatter

Mio. kr., 2016 p/l	Juniindstilling	Augustindstilling	Ændring
Grundskyld	-3.595	-3.587	8
Grundskyld, indtægter	-3.694	-3.707	-13
Grundskyld, tilbagebetalinger	99	120	21
Dækningsafgifter	-1.147	-1.138	9
Dækningsafgifter, indtægter	-1.303	-1.294	9
Dækningsafgifter, tilbagebetalinger	156	156	0
Renter vedr. tilbagebetalinger	40	50	10
Ejendomsskatter i alt	-4.702	-4.675	27

Øvrige skatter

Under øvrige skatter medregnes bl.a. dødsboskat og forskerskat. Indtægten herfra skønnes i 2016 til at udgøre i alt 144 mio. kr., hvilket er en opjustering på 34 mio. kr. siden juniindstillingen.

5.4. Tilskud og udligning

Indtægten fra tilskud og udligning er budgetteret på baggrund af Social- og Indenrigsministeriets udmeldte statsgaranti for 2016 og udgør i alt 8.503 mio. kr. i 2016.

Udligning og statstilskud

Indtægten fra landsudligningen, hovedstadsudligningen og statstilskud udgør samlet 6.730 mio. kr., hvilket er en opjustering på 166 mio. kr. siden juniindstillingen. Indtægten fra landsudligningen og hovedstadsudligningen svarer til henholdsvis 61 og 27 pct. af forskellen mellem et beregnet udgiftsbehov og den potentielle indtægt. Den potentielle indtægt beregnes på baggrund af udskrivningsgrundlaget for den kommunale indkomstskat og de afgiftspligtige grundværdier samt et landsgennemsnitligt beskatningsniveau.

Udgiftsbehovet opgøres på baggrund af indbyggernes alderssammensætning og socioøkonomiske forhold. Indtægten fra statstilskud vedrører den del af bloktilskuddet, som ikke anvendes til finansiering af landsudligningen og tilskud til kommuner med højt strukturelt underskud og fordeles efter folketal. Københavns Kommunes andel er godt 10 pct.

Den nye regering har tilkendegivet, at den vil indføre et årligt omprioriteringsbidrag de næste fire år på 1 pct. af de offentlige serviceudgifter, hvilket i 2016 svarer til 2,4 mia. kr. for alle landets kommuner. I 2016 tilbageføres 1,9 mia. kr. til kommunerne. I budgetoverslagsårene budgetteres der med, at der ikke vil blive tilbageført midler til kommunerne fra omprioriteringsbidraget via bloktilskuddet. Københavns Kommunes andel af omprioriteringsbidraget udgør 240 mio. kr.

Regeringen og KL har herudover aftalt en omlægning af ældremilliarden, således at midlerne fra 2016 frit kan disponeres og fordeles efter kommunernes samlede befolkningsandel. Midlerne blev tidligere fordelt efter kommunernes andel af +65-årige. Omlægningen medfører, at kommunens bloktilskud isoleret set stiger med 102 mio. kr., og 60 mio. kr. modsvares af bortfald af indtægt fra ældremilliarden.

Udligning af selskabsskat

For selskabsskat er udligningen 50 pct. Hvis indtægten fra selskabsskat pr. indbygger i Københavns Kommune er dobbelt så stor som på landsplan, skal halvdelen af denne merindtægt betales i udligning. Københavns Kommunes udgift til udligning af selskabsskat budgetteres til 357 mio. kr., hvilket er en opjustering på 173 mio. kr. siden juni. I overslagsårene er udgiften til udligning af selskabsskat budgetteret på baggrund af den forventede indtægt, jf. afsnit 5.3.

Udligning og tilskud vedr. udlændinge

Gennem udligningsordningen ydes et tilskud til dækning af merudgifter vedrørende indvandrere, flygtninge og efterkommere fra ikke-vestlige lande og finansieres af kommunerne på baggrund af folketal. Københavns Kommunes indtægter i 2016 fra ordningen udgør 803 mio. kr., mens bidraget udgør 436 mio. kr.

Andre tilskud

Den største post under øvrige tilskud er beskæftigelsestilskuddet, som skal finansiere kommunens udgifter til forsikrede ledige. Indtægten herfra skønnes til 1.603 mio. kr. i 2016.

Københavns Kommune har i årene 2013 til 2015 indgået et tre-årigt udviklingspartnerskab om det sociale område med Social- og Indenrigsministeriet, hvilket har sikret et tilskud på 100 mio. kr. om året. Kommunerne i hovedstadsområdet er med til at finansiere tilskuddet på baggrund af beskatningsgrundlaget. I 2016 samt i overslagsårene budgetteres med en indtægt på 0 kr., jf. afsnit 7.4 og en udgift til finansieringsbidrag på 33 mio. kr.

Københavns Kommune modtog i 2015 tilskud til styrkelse af kommunernes likviditet på 207 mio. kr. I 2016 er indtægten 157 mio. kr., mens der i overslagsårene er forudsat en indtægt på 0 kr.

Endvidere budgetteres med en kompensation vedrørende refusionsomlægning på godt 26 mio. kr., hvilket svarer til statsgarantien for 2016. Der budgetteres ikke med en kompensation i budgetoverslagsårene.

Øvrige tilskud dækker desuden over kommunalt udviklingsbidrag, tilsvær og tilskud til kommuner i hovedstadsområdet med dårlig økonomi, tilskud til bedre dagtilbud, statstilskud til ældreområdet samt tilskud til styrket kvalitet i ældreområdet samt tilbagebetaling af refusion af købsmoms og fondsmoms.

Endelig indeholder øvrige tilskud det ekstraordinære flygtninge- og integrationstilskud i 2016, som i budgetforslaget budgetteres med en indtægt på 0 kr., da Social- og Indenrigsministeriet endnu ikke har udmeldt den kommunespecifikke fordeling af tilskuddet, jf. afsnit 7.5.

I alt budgetteres med 160 mio. kr. i øvrige tilskud i 2016 ud over beskæftigelsestilskuddet.

Tabel. Andre tilskud i juniindstillingen og augustindstillingen

Mio. kr., 2016 p/l	Juniindstilling	Augustindstilling	Ændring
Beskæftigelsestilskud	-1.529	-1.603	-74
Øvrige tilskud	19	-160	-179
Kommuner med økonomiske vanskeligheder	54	54	0
Sociale problemer i bestemte områder	32	33	1
Bedre kvalitet i dagtilbud	-67	-66	1
Ældreområdet	-41	-41	0
Styrket kvalitet i ældreplejen	-55	-54	1
Styrkelse af kommunernes likviditet	0	-157	-157
Kompensation vedrørende refusionsomlægning	0	-26	-26
Kommunale bidrag til regionerne	77	77	0
Købs- og fondsmoms	19	20	1
I alt	-1.510	-1.763	-253

Note: Indtægter angives med negative tal. Negative tal i tredje kolonne angiver merindtægter.

5.5. Renter

Københavns Kommune forventes i 2016 at have udgifter på 63 mio. kr. til betaling af renter. Renteudgifterne vedrører hovedsageligt kommunens langfristede gæld samt renter vedrørende tilbagebetalinger på baggrund af klagesager på ejendomsskatteområdet. Renteindtægterne skønnes med stor usikkerhed til 198 mio. kr. Indtægterne vedrører de af Borgerrepræsentationen afsatte midler til anlægsprojekter, der endnu ikke er eksekveret, samt deponeringer, der hovedsageligt er placeret i korte realkreditobligationer og investeringsforeninger.

Renteindtægten netto er blevet nedjusteret i forhold til juniindstillingen med i alt 9 mio. kr., hvilket primært afspejles af et øget budget i 2016 – såvel som i budgetoverslagsårene – til betaling af afsavnsrenter i sager, hvor borgere eller virksomheder får nedsat deres ejendomsvurdering af SKAT. Det er hovedsageligt en større aktivitet i sager vedr. tilbagebetalinger af grundskyld, som ligger til grund for opjusteringen af renteudgifterne.

5.6. Balanceforskydninger

Balanceforskydninger omfatter kassetræk, indskud i landsbyggefonden, deponeringer, lån til betaling af ejendomsskat eller afdrag på kommunens langfristede gæld, som udgør 202 mio. kr. om året. Udviklingen i likvide aktiver på 160 mio. kr. siden juniindstillingen skyldes primært to større ændringer: Flytning af kapitalindskud til metro og flytning af indskud i landsbyggefonden, jf. nedenfor.

Siden juniindstillingen er indskud i Landsbyggefonden opjusteret med 103 mio. kr., hvilket overvejende skyldes en omflytning af midler under Sundheds- og Omsorgsudvalget fra 2015 til 2016 (BR 28. maj 2015). Ændringen har modpost på kassen og har derfor ikke betydning for råderummet.

Skønnet for de årlige deponeringsfrigivelser er ikke ændret siden juni og forventes at udgøre 76,2 mio. kr. årligt i perioden 2016 til 2018 samt 49,5 mio. kr. i 2019. Midlerne vedrører blandt andet salget af KE Transmission, Sølund og lån hos Multiarena. Pengene tilføres kassen, da midlerne allerede er delvist disponeret, herunder til metro til Nordhavn samt renoivering af skoler. Frigivelsen påvirker derfor ikke råderummet.

Med vedtaget budget 2015 blev der afsat 5. mio. kr. årligt i perioden 2015-2017 i deponering for etablering af nye herbergpladser.

Udviklingen i øvrige finansforskydninger på i alt 292 mio. kr. siden juniindstillingen afspejler følgende bevægelser:

På baggrund af aftalen om finansieringen af fordyrelsen af Metrocityringen skal Københavns Kommune indskyde 283 mio. kr. (2016-pl). På BR den 28. maj blev det dog besluttet at fremrykke indskuddet til 2015, da der derved kunne opnås en rentegevinst. I maj blev indskuddet mellemfinansieret af kassen, men der blev ikke lavet en tilsvarende kasseopbygning i 2016. Dette sker nu med augustindstillingen. Samlet set har finansforskydningen og kasseopbygningen i 2016 ingen råderumseffekt.

Pensionister kan optage lån hos kommunen til betaling af ejendomsskatter, hvis der er friværdi i ejendommen. Med juniindstillingen blev skønnet for nettoudlån hævet med 14 mio. kr. om året i 2016 og frem til i alt 34 mio. kr. Denne stigning nedjusteres med augustindstillingen på baggrund af første halvår 2015 til 25 mio. kr. om året, svarende til 9 mio. kr. årligt. Justeringen har råderumseffekt.

5.7. Halvårsregnskab for 2015

Økonomiudvalget og Borgerrepræsentationen får hhv. den 18. og 27. august forelagt indstilling om forventet regnskab og halvårsregnskab for 2015.

Den reelle kasse kan på baggrund af halvårsregnskabet opgøres til 1.011 mio. kr. mod 641 mio. kr. opgjort ved regnskabsprognosen i maj 2015. Hovedårsagen til stigningen er, at midtvejsreguleringen af kommunens tilskud og udligning er meldt ud. Hermed kan ca. halvdelen af det forventede mindreforbrug på overførsler på beskæftigelsesområdet inkl. beskæftigelsestilskuddet på 118 mio. kr. og reguleringen af den kommunale medfinansiering af sundhedsvæsenet på 84 mio. kr. indregnes i kassen.

På baggrund af den endelige opgørelse af statstilskuddet kan finansieringen fra p/l-nedjusteringen af udvalgenes budgetter på 150 mio. kr. ligeledes tilgå den reelle kasse, og der er foretaget en positiv regulering af kompensationen for kommunens udgifter til grundskyldsreguleringen på 52 mio. kr.

Endvidere bortfalder reservationen til merudgifter til Movia, som finansieres i budget 2016, på 65 mio. kr., samt reservationen til yderligere grundskyldsreguleringer mv. på 47 mio. kr.

I modsat retning er muligheden for fremtidig låneoptagelse nedjusteret fra 300 til 150 mio. kr. på grund af reviderede forventninger til ledig låneramme i de kommende år, og der er hensat 46 mio. kr. på baggrund af et forventet mindreaflast i investeringsforeningen i 2015.

Endelig er der indregnet øvrige mindre korrektioner, som netto forøger reel kasse med 50 mio. kr.

Kommunen tilstræber et niveau i den reelle kasse på ca. 600-700 mio. kr., hvormed der er mulighed for at lade det overskydende beløb på 311 mio. kr. indgå i budgetlægningen for 2016.

5.8. Budgetlægning og -opfølgning vedr. tilbagebetaling af refusion af købsmoms

Med IC 2016 blev et budget til tilbagebetaling af refusion af købsmoms på 12 mio. kr. årligt indarbejdet. Dette beløb flugter med de seneste års forbrug på området. Tilbagebetalingen vedrører blandt andet finansiering, som kommunen modtager fra private fonde og huslejeindtægter modtaget fra ikke-kommunale lejere. Der har hidtil ikke været klarhed om proceduren for budgetlægning og budgetopfølgning for de finansielle poster, som vedrører tilbagebetaling af refusion af købsmoms. For fremover at sikre klarhed og sammenhæng mellem budgetforudsætninger og forbrug, vil opgaverne knyttet til den samlede koordinering af budgetlægningen, konteringen og budgetopfølgningen samles i Koncernservice.

6. Budgettemaer mv.

6.1. Budgettemaer

Økonomiudvalget besluttede d. 17. marts 2015 15 temaer for budget 2016. Videre besluttede ØU, at der til hvert budgettema skal udarbejdes 5-15 budgetnotater. Temaer fremgår af oversigten nedenfor og i oversigten er relevante forvaltninger for hvert budgettema anført.

Tabel. Oversigt over budgettemaer og relevante forvaltninger

Budgettema	Forvaltning(er)
Dagpasning, skoler og fritidstilbud til alle børn	BUF
Unge og uddannelse	BUF, SOF og BIF
Et løft til folkeskolen	BUF
Genopretning af anlæg (bygninger, veje mv.)	TMF (veje mv.) og ØKF (bygninger)
Bedre fremkommelighed	TMF og ØKF
Flere boliger til københavnere	TMF, SOF, SUF og ØKF
Ældre	SUF
Et sikkert og trygt København	ØKF, BIF, BUF, SUF, SOF, TMF og KFF
Forebyggelse og sammenhængende sundhed	SUF, SOF og BIF
Høj beskæftigelse / Vækst	BIF og ØKF / ØKF TMF, BIF og KFF
God integration	BIF og SOF
Social mobilitet	SOF, BIF og BUF
Idræt og kultur	KFF
Grøn omstilling og klimatilpasning	TMF
Tillidsdagsordenen	ØKF

Note: Markeret forvaltning har under det pågældende tema været initiativpligtig samt været ansvarlig for at koordinere status til juniindstilling.

Med juniindstillingen behandlede ØU status på arbejdet under budgettemaerne med udgangspunkt i en beskrivelse af det problem, som ønskes løst under hvert tema. Til augustindstillingen sker den endelige afrapportering på budgettemaerne. Forvaltningerne har i den forbindelse indsendt budgetnotater under budgettemaerne. Under hvert tema er der identificeret *need to* behov på projektniveau, hvilket fremgår under temaerne. Budgetnotaterne tilgås digitalt af Økonomiudvalget.

Videre proces

På Økonomiudvalgets budgetseminar d. 18. og 19. august præsenteres budgettemaerne med efterfølgende politisk drøftelse. Endelig indgår budgetnotaterne i forhandlingerne om budget 2016.

6.2. End to end processer på det administrative område

Økonomiudvalget besluttede d. 17. marts 2015, at Økonomiforvaltningen i samarbejde med forvaltningerne skal arbejde videre med "end to end" processer på områder, der er relevante for kommunens tværgående effektiviseringer. Formålet er at etablere effektive processer med klar ansvarsfordeling, der skaber værdi for slutbrugere og institutioner. I det følgende gives en status på anlægsområdet, ejendomsservice, borgerbetjening, erhvervsservice og den borgerrettede kontrolindsats.

På anlægsområdet arbejdes der i forlængelse af Økonomiudvalgets beslutning d. 16. juni 2015 vedr. "Optimering af anlægsområdet - ny proces for m²" med en ny rolle- og ansvarsfordeling i anlægsprocessen

og et øget fokus på at strategisk styring, tværgående planlægning og etablering af end to end processer skal sikre effektiviseringer på anlægsområdet. Herudover er der igangsat nøgletalsprojekt samt revision af funktionsprogrammer og MBA-krav.

Vedr. ejendomsservice blev en række pilotprojekter på ejendomsdriftsområdet igangsat i forlængelse af Økonomiudvalgets beslutning vedr. Principper for fælles ejendomsdrift d. 14. april 2015. I forbindelse med pilotprojekterne indsamles data til brug for en samlet evaluering og i forlængelse heraf en evt. etablering af en fælles ejendomsdriftsenhed med virkning fra den 1. januar 2017.

Vedr. den borgerrettede digitalisering blev det i juniindstillingen besluttet, at Kultur- og Fritidsforvaltningen i samarbejde med Økonomiforvaltningen samt andre relevante forvaltninger skaber et organisatorisk setup for det videre arbejde med borgerrettet digitalisering frem mod budget 2017 med henblik på at skabe kvalitetsforbedringer og nye effektiviseringer.

På erhvervsområdet har direktørstyregruppen for vækst og erhverv besluttet, at end to end processer indgår i fyrtårnsprojektet for digitalisering, og at udvalgte digitaliseringsindsatser der også omfatter end to end processer indgår i budgetpakken, som indgår i budgetforhandlingerne for 2016.

Vedr. den borgerrettede kontrolindsats arbejdes der aktuelt i regi af styregruppen for ”Analyse og styrkelse af den borgerrettede kontrolindsats” med 10 udvalgte end to end cases.

Arbejdet med end to end processer på det administrative område understøtter effektiviseringsstrategien for 2017 og frem.

7. Den videre budgetproces mv.

7.1. Tidsplan

Økonomiudvalgets 1. behandling af budgetforslag 2016 sendes i høring hos Ældrerådene, Lokaludvalgene og Handicaprådet med høringsfrist den 31. august 2015. Budgetforslaget 1. behandles i Borgerrepræsentationen den 27. august 2015.

Fristen for indgåelse af budgetaftale og for ændringsforslag til budgetforslag 2016 er den 14. september 2015 kl. 12.00. Fristen for underændringsforslag er den 23. september 2015 kl. 12.00. Økonomiudvalget er dog undtaget fra disse frister. Budgetforslag 2016 2. behandles i Økonomiudvalget den 22. september 2015. Københavns Kommunes budget for 2015 vedtages den 1. oktober 2015.

Økonomiforvaltningen står til rådighed for alle Borgerrepræsentationens medlemmer, såfremt der er spørgsmål til kommunens budget, produkterne til budgettet, processen for vedtagelsen af budgettet mv. Medlemmerne kan henvende sig herom til Økonomiforvaltningens direktion.

7.2. Kommende sager med betydning for budget 2016

Økonomiudvalget vil få forelagt følgende indstillinger med betydning for budget 2016:

- Indstilling ”tekniske ændringsforslag til budget 2016” (TÆF)
- Indstilling vedrørende valg af selvbudgettering eller statsgaranti i 2016
- 3. anlægsperiodisering 2015.

7.2.1. Indstilling ”Tekniske ændringsforslag til budget 2016” (TÆF)

Økonomiforvaltningen samler alle tekniske ændringsforslag i en indstilling, der bliver behandlet i Økonomiudvalget den 22. september og i Borgerrepræsentationen den 1. oktober samtidig med vedtagelsen af budgettet for 2016.

Indstillingen indeholder

- Alle budgetkorrektioner til budget 2016 og budgetoverslagsårene, der vedtages af Borgerrepræsentationen den 20. august og frem til vedtagelsen af budgettet den 1. oktober og således ikke indgår i budgetforslaget for 2016.
- Alle tekniske budgetkorrektioner mellem udvalg eller mellem et udvalgs bevillinger.

Hertil kan komme øvrige ændringer, som vil blive indarbejdet i indstillingen, hvis de er af en sådan karakter, at de jf. bevillingsreglerne gør, at de er berettiget til at indgå. Det er med til at sikre, at udgifterne vil fremgå korrekt på udvalg og bevillinger i det vedtagne budget 2016.

Flere af de puljer, der er afsat under Økonomiudvalget i afsnit 1.8, vil bl.a. blive udmøntet til de respektive udvalg i TÆF.

7.2.2. Indstilling vedrørende valg af selvbudgettering eller statsgaranti

Økonomiudvalget vil – forventeligt den 22. september 2015 – få forelagt en indstilling om valg af selvbudgettering eller statsgaranti i 2016.

Kommunerne har mulighed for at vælge mellem en af staten på forhånd garanteret indtægt fra indkomstskatten og tilskuds- og udligningssystemet eller en af kommunen budgetteret indtægt (selvbudgettering). Vælger kommunen at selvbudgettere, vil kommunen i 2019 få en efterregulering på baggrund af en opgørelse af de faktiske forhold i 2016, herunder udskrivningsgrundlag, afgiftspligtige grundværdier samt folketal i København og resten af landet. Statsgarantien er derimod endelig, således at der ikke sker en efterregulering i de efterfølgende år.

Statsgarantien er fastlagt ud fra et landsgennemsnitligt skøn over, hvor meget skatteindtægterne vil stige samt skøn for befolkningsudviklingen. Dette betyder, at en eventuel merstigning i udskrivningsgrundlaget tilfalder staten og ikke den pågældende kommune, hvis der vælges statsgaranti. Omvendt skal kommuner, der har valgt selvbudgettering, selv finansiere en eventuel lavere vækst i udskrivningsgrundlaget end garanteret af staten. Statsgaranti giver således stor budgetsikkerhed.

I tidligere år har Københavns Kommune valgt at anvende det statsgaranterede grundlag for tilskud og udligning samt for fastsættelsen af indkomstskatten ved tiltrædelse af selvbudgettering. Kommunen modtager først et eventuelt tab eller gevinst ved selvbudgettering tre år efter året, hvor der blev selvbudgetteret. Derved reduceres risikoen ved selvbudgettering i det konkrete budgetår.

7.3. Ejendomsskatter

Budgettet for indtægten fra grundskyld og dækningsafgift samt udgifter til tilbagebetaling af for meget betalt ejendomsskat er blevet revurderet ultimo juli og kvalitetssikres ultimo august på baggrund af SKATs seneste vurderingsændringer og halvårsregnskabet. Eventuelle justeringer håndteres i forbindelse med budgetvedtagelsen.

7.4. Social særtilskudspulje

Københavns Kommune har i perioden 2013-15 indgået i et udviklingspartnerskab med Social- og Indenrigsministeriet og har i den forbindelse modtaget 100 mio. kr. årligt til sociale indsatser, som knytter sig særligt til sociale udfordringer koncentreret i udsatte bydele. Udviklingspartnerskabet udløber med udgangen af 2015 og Socialforvaltningen har i samarbejde med Økonomiforvaltningen udarbejdet en ansøgning til ministeriet mhp. etablering af et nyt udviklingspartnerskab i perioden 2016-2018, jf. bilag 12.

Ministeriet forventer at offentliggøre fordelingen af puljen ultimo august. Der indgår ikke indtægter fra særtilskudspuljen i budgetforslaget. Eventuelle tildelte midler vil øge kommunens finansielle råderum og håndteres i forbindelse med budgetvedtagelsen.

7.5. Ekstraordinært integrationstilskud

I aftalen mellem regeringen og KL om kommunernes økonomi for 2016 fra den 3. juli blev det besluttet at videreføre det særlige integrations- og investeringstilskud på henholdsvis 200 mio. kr. og 125 mio. kr. fra 2015 til 2016. Tilskuddene i 2015 er fordelt på baggrund af Udlændingestyrelsens udmeldte kommunekvoter

for flygtninge i 2015 samt oplysninger om kommunernes grundtilskud for udlændinge omfattet af integrationsprogrammet fra det kommunale regnskab for 2014.

Københavns Kommune modtager i 2015 8,7 mio. kr. fra det særlige integrationstilskud og 0 kr. fra investeringspuljen. Der er endnu ikke udmeldt en fordelingsnøgle for tilskuddene i 2016, men Social- og Indenrigsministeriet forventes at offentliggøre fordelingen af integrations- og investeringstilskuddet ultimo august.

Der indgår ikke indtægter fra det særlige integrationstilskud i budgetforslaget. Eventuelle tilkendte midler vil øge kommunens finansielle råderum og håndteres i forbindelse med budgetvedtagelsen.

7.6. Overløb fra budget 2015, overførselssagen 2014-15 samt ØU/BR-beslutninger

I budget 2015, overførselssagen 2014-2015 samt i indstillinger behandlet af ØU og BR er der besluttet, at en række emner på forskellig vis skal indgå i budgetforhandlingerne for 2016. I tabellen fremgår emnerne, samt hvornår emnerne har været behandlet.

Tablet. Oversigt over overløb

Emne
Budget 2015
Udbygning på daginstitutionsområdet
Parkeringsredegørelse vedr. investeringsbehov
Parkering (erstatningspladser) – Eventuelle uforbrugte midler fra erstatningspladser kan finansiere parkeringspladser
Socialrådgivere i daginstitutioner
Faste hjælpere i hjemmeplejen – forskellige modeller til hjemmehjælp med faste hjælpere
Handicappede, supplerende budgetmodel
Udsatte børn og unge, demografi
Sindslidende, demografi
Skæve DUT-sager fra budget 2015
Skøjtehal på Østerbro
Kapacitet på skoler og fritidstilbud
Kampsportens Hus
Udredning af letbane på Frederikssundsvej
Åboulevarden
IT-infrastruktur – Analyse af nuværende IT-infrastruktur i forhold til understøttelse af smarte digitale byløsninger
Byggesagsgebyrer
Overførselssagen 2014-2015

Varetagelse af specialiseret rehabilitering
Kommunale løntilskud ifm. beskæftigelsesreform - indstilling om anvendelse af DUT
Identificering og håndtering af risici
ØU/BR-beslutninger
Landstrøm til krydstogtskibe i Nordhavn og Oslofærgerne (ØU d. 2. juni 2015)
ICORN Fribyordning (BR d. 28. maj 2015)
Byggeri København (ØU d. 14. april 2015, 16. juni 2015)
CO ₂ neutral bustrafik (BR d. 26. februar 2015)
Innovationhuset (ØU d. 24. februar 2015)
Amager Partnerskab – Tryghedsplan for 2015-16 (ØU d. 28. januar 2015)
Whistleblowerordningen – forlængelse af bevilling (BR d. 22. januar 2015)
Trafikal fredeliggørelse af Prinsessegade – finansiering af øgede driftsudgifter til øget køretid for busser (BR d. 27. november 2014)
Vedligehold af ejendomme – særskilte midler til 24-timers institutioner (ØU d. 18. november 2014)